

nepriklausoma lietuva

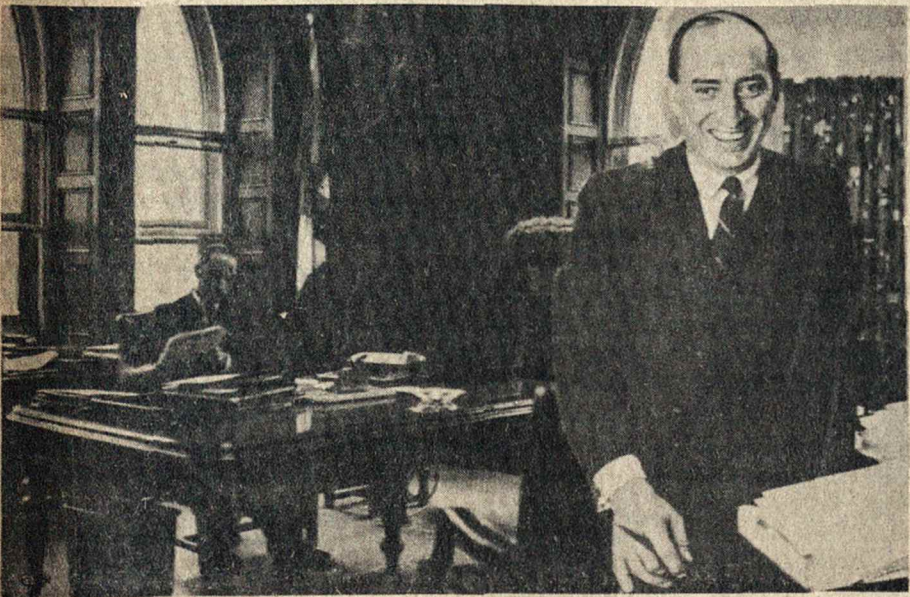
SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR 51 (1178) XXVIII METAI *** ** 1969 m. DECEMBRE-DECEMBER-GRUODŽIO 17d. *** LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** ** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Min. pirm. Trudeau darbo kabinete ir dešinėje patarėjas M. Lalonde.

TRUDEAU PATARĖJAS MARC LALONDE APIE SEPARATIZMĄ

Šiaip jau tylus ir visad Trudeau šešelyje besilaikęs, tačiau tikroji pilkoji eminencija Trudeau vyriausybėje, Marc Lalonde prieš kelias dienas labai griežtais žodžiais demaskavo dalies savo tėvynainių propaguojamą separatizmą. Jo žodžiais, separatizmas Quebece yra tolygus trumparegiškumui. Tai esąs atvirkštinis sentimentalizmas, nes remiasi genties saugumu, nepripažįstant jokių teisių bei laisvės individui. Separatizmo tėvai esą magika ir mitas. Magika-tai rasė, o mitas-prancūzų vienkalbiškumas. Separatizmas bandęs uždengti savo skurdumą supolitindamas absoliutiškai viską, lygiai kaip ir fašizmas, kuriuo taip žavėjėsi pirmieji separatizmo kūrėjai.

TESIAMI APKLAUSINĖJIMAI DEL TARIAMŲ MY LAI ŽUDYNIŲ

JAV-ių vyriausybės paskirtas specialaus apklausinėjimo teisėju leit. generolas William R. Peers tęsia apklausinėjimą dėl tariamų civilių asmenų išžudymo My Lai kaimelyje. Ypač karčiai nuskambėjo kapt. Ernest Medina pasisakymas, kuriame jis kaltino amerikiečių kaikiuriuos kairiojo sparno žurnalistus dėl sąmoningo faktų iškrai-

pymo ir nenoro gilintis į visas to kaimelio sunaikinimo detales bei užkulisius. Jis pabrėžęs, kad Viet Kongo partizanų tarpe yra galybė moterų ir vaikų ir jie, savaime aišku, jokios uniformos niekad nedėvi. Ir leit. Calley, kuris laikomas lyg ir tiesioginiu tų žudymų kaltininku tepasakė, kad tuo metu jis elgėsi pagal vyresnės vadovybės jam duotą įsakymą. Abu karininkai kategoriškai pabrėžė, kad jų daliniai niekad nevykdė jokio specialaus civilinių asmenų naikinimo.

IDOMUS EPIZODAS ČEKOSLOVAKIJOJE

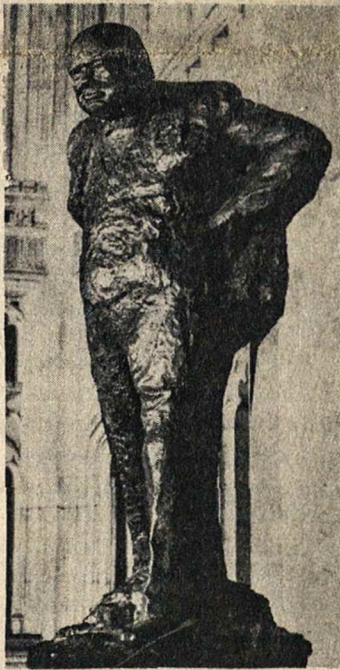
Prancūzų laikraščio "Le Figaro" reporteris S. Simon, atmintinomis čekoslovakų tragedijos dienomis lankęsis 48 valandas Prahoje mini, tarp daugelio kitų, ir šį labai idomų epizodą apie Sovietų armijoje tarnaujantį lietuvių kapitoną. Sovietų kariuomenei įžygiavus Prahon, į vieną restoraną užėjęs sovietų karininkas ir paprašęs alaus stiklo. Apie 30 čekoslovakų, tuo metu buvę toje užėiginėj, pasitikę šį karininką mirtina tyla. Visi žiūrėję į jį veriančiom akim, kol vienas jaunuolis, neiškęs, sušuko: "Tegyvuoja laisva Čekoslovakija!" Karininkas baigęs gerti alų, pakilęs, atsukęs į čekus pusbalsiu jiems pasakęs: "Tegyvuoja laisva Lietuva" ir išėjęs iš restorano.

KANADOS LAIVYNAS PALEIDO PENSIJON SAVO LEKTUVNEŠĮ

Kanados karališkojo laivyno pažiba ir, 12 metų, to laivyno komanduojančio admiralo būstinė, š. mėn. 12 dieną atvyko iš paskutinės savo jūrų kelionės į Halifaxo uostą, kuriame pradės karštinčiaus buitį. Dramatiškai ir gaudžiai sulėktuvnešiu (kurį jūreiviai vadino malonybiniu Bonnie vardu) atsisveikino jo nešiojami lėktuvai ir laivo patrankos paskutinę salvę iššovė į miglotą uosto dangų.

WINSTONO CHURCHILLIO STATULA BRITŲ PARLAMENTE

Šiomis dienomis Churchillio našlė atidengė Didžiosios Britanijos parlamento patalpose bronzinę, 7 pėdų ir 5 inčų aukščio, statulą, kurią sukūrė Jugoslavijoje gimęs skulptorius Oscar Nemon.

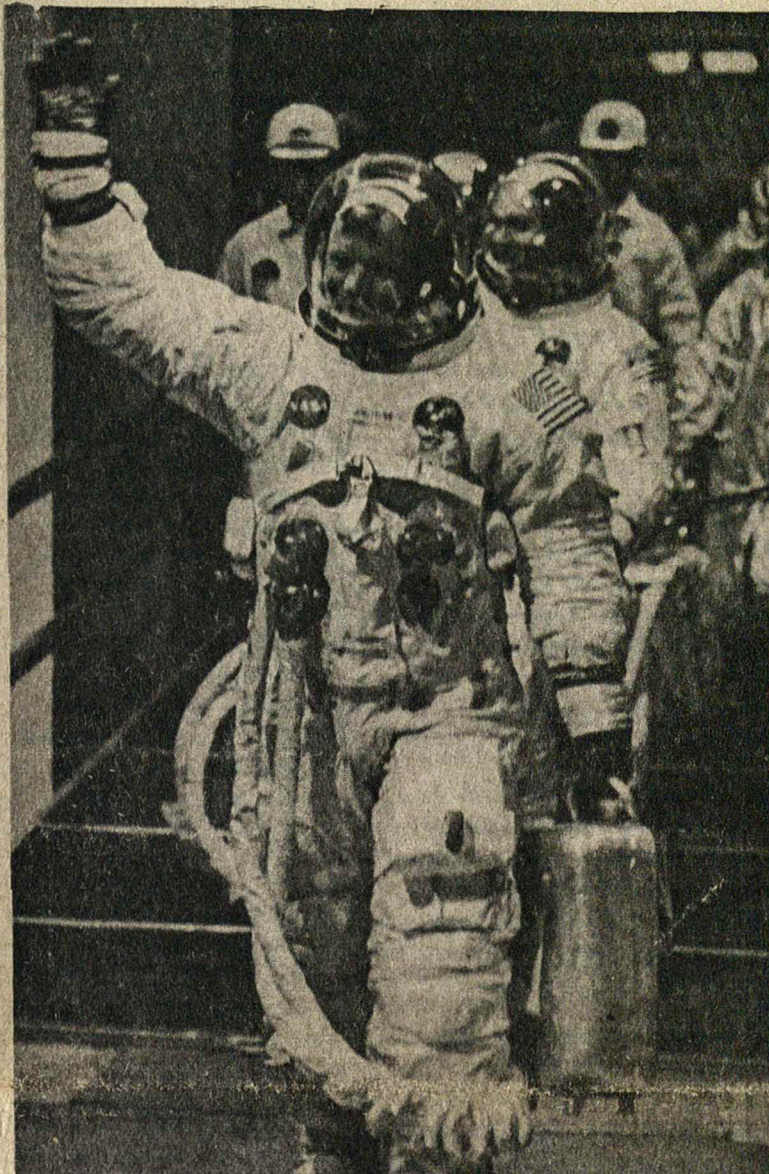
W. Churchill'io statula.

IZRAELIS ATMETĖ JAV- bių TAIKOS FORMULĘ

Pirmą kartą, po ilgo laiko, gana darniame Izraelio ir JAV-ių bendradarbiavime atsivėrė skaudoka spraga. Izraelio ministerių kabinetas atmetė paskutiniuosius JAV-ių pasiūlymus dėl pastovios taikos sąlygų Viduriniuose Rytuose labiausiai dėl to, kad JAV-ės norėtų per 7 dienų karą užimtas sritis grąžinti arabų kraštams.

PRIDUSINS SPRAUSMINIŲ LEKTUVŲ KAUKIMĄ

Spaudos žiniomis, Kanados National Research council mokslininkai esą išradę tam tikrą prietaisą, kuris sugebės gerokai pridusinti nepaprastą ausis rėžiantį, sprausminių motorų staugimą. Dr. T. Embleton kartu su dr. G. Thiessen yra šio reikšmingo išradimo pagrindiniai šulai. Pagrindiniai bandymai buvo sėkmingi ir parodė, kad ši nauja motoro konstrukcija ne tik sumažina motoro garsą, bet taip pat duoda jam daugiau jėgos, neišleisdama tiek daug energijos per "švilpynę".

Apollo 11 astronautai i Mėnulį.

APOLLO 11 ASTRONAUTAI MONTREALYJE

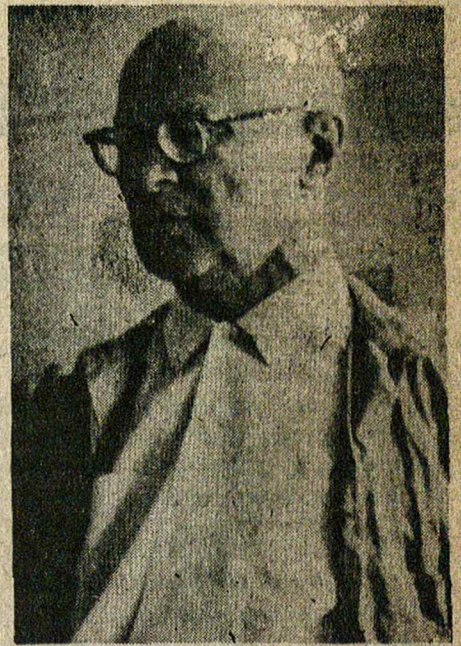
Savo pasaulinę kelionę, kurios metu trys pirmieji mėnuliniai astronautai susilaukė įvairių garbės atžymėjimų bei publikos ovacijų, baigė Montrealyje. Čia jiems buvo įteiktos miesto dovanos, jie pasirašė rožinės auksinės knygos ir buvo nuoširdžiai sutikti gausios montrealiečių minios.

MIRĖ SOVIETŲ MARŠALAS VOROŠILOVAS

Ilgą laiką dainose apdainuotas "pirmas" maršalas, kurį vėliau gana gėdingai nuvainikavo Chruščiovas, šiomis dienomis mirė. Pažymėtina, kad pastaruoju metu jam buvo leista vėl pastovėti ant mauzolėjaus pakopų įvairių paradų metu.

MIRE DAILININKAS ADOMAS GALDIKAS

Š. m. gruodžio mėn. 7 dieną, New Yorke, mirė lietuviu dailės veteranas, vienas pirmųjų ir ryškiausiųjų jos novatorių, pedagogas ir nuolat ieškojęs naujų pasisakymo formų dailininkas Adomas Galdikas. Velionis buvo gimęs 1893 m. spalio mėn. 18 d. Giršinių kaime, Kretingos apskrityje. Dailę studijavo garsioje Petrapičio Štiglico Meno mokykloje. Vėliau studijas dar gilino Švedijoje, Italijoje bei Prancūzijoje. 1923-40 metais Kauno Meno mokykloje buvo grafikos skyriaus vedėjas ir išaugino visą būrį pirmaeilį grafikų (Valių, Petravičių, Augių, Rata, Bulaką, Jonyną ir kt.). 1940-1944 dėstė Kauno Taikomosios Dailės Institute. 1946-7 Ecole des Arts et Metiers (Freiburg i. Br.) dėstė akvarėlę. Adomas Galdikas yra dalyvavęs

Dail. Adomas Galdikas

visose svarbiausiose reprezentacinėse parodose, užsienyje ir Lietuvoje. Apdovanotas visa eile medalių ir atsižymėjimų, tarpe jų Grand Prix už triptiką 1937 metų pasaulinėj Paryžiaus parodoj. Galdiko kūryba įvairi, gaivalinga, kaip ir pats kūrėjas. Savo siužetams modžiagos dailininkas ieškojo lietuvių liaudies kūryboje ir jo kūriniuose gausu savotiškos žemaičių žemės mistikos, kuri įforminta didžiu išradingumu bei polėkiu. Pažymėtina, turtinga buvo Galdiko paletė ir ypač pastaruosiuose savo kūriniuose jis tiesiog svaigsta virpulojančiose gamtos spalvose. Galdikas yra sukūręs taip pat daug portretų, atlikęs šimtus iliustracijų ir nemažą dekoracijų įvairiems teatriniams pastatymams. Su Galdiko mirtimi nustojo vieno dinamiškiausio savo dailės atstovų. Ta proga jungiamės prie visų, kurie išreiškia šią valandą nuoširdžiausią užuojautą velionės našlei ir visiems artimiesiems išveivijoje ir Lietuvoje.

TAUTYBIŲ PASIRODYMAS

Lapkričio mėn. 30 d. Montreale muziejuje /1379 Sherbrooke West/ lietuvišką programą išpildė Z. Lapino vadovaujamas "Gintaro" ansamblis. Sekmadienį buvo paskelbtas diena muziejuje vykstančios įvairių tautų kalėdinių eglučių parodos.

Dalis gintariečių su vadovu Z. Lapinu ir I. Kličiene prie lietuvių papuoštos kalėdinės eglutės Montreale meno muziejuje. Nuotrauka R. Kunnapu.

Kpt. E. Medina

Plk. Itn. W.R. Peers.

APSIMETĖLIZMAS

ARBA

DVIGUBI MASTELIAI

Po šituo kerėplišku naujadaru /tokių dabar prigaminama mašais ir Lietuvoje, ir išelvioje/ slepiasi daugelis naujojo pasaulio ydų. Iš tiesų, patį įkyriausioji mūsų visų yda. Todėl nutariau surašyti lyg ir savotišką dviveidiškumo katekizmą, kad kartas nuo karto ji galėtume pasiskaityti. Ypač tada, kai pamatome brolio akyje rąstą.

Jeigu tavo kaimynas neskaito nei vieno lietuviško laikraščio bei lietuviškos knygos - jis yra lietuviškos duobkasy. Jei tu jų neskaitai - lietuviškos knygos neįdomios, o lietuviškuose laikraščiuose senos žinios.

Jeigu tavo pažįstamas nedalyvauja jokio lietuviškojo veikloje - jis parduoda tėvynę ir beviltiškai sustabarėjo. Jeigu tu to nedarai - tu neturi laiko niekui darbui ir esi baisiai pavargęs po viršvalandžių.

Jei anas ar kitas laiko pinigą apglemžęs tartum galėtų jį nusinėti į kapą - jis yra šykštuolis skrudžas ir nuvarytų utelę į žagarę už penkis centus. Jei tu toks esi, tu tikrai protingai tvarkai savo finansus ir žinai dolerio vertę.

Jei kokie Matijošiai nesilanko į lietuviškus parengimus - jie nekultūringi kumiai ir beraščiai barbarai, bet jeigu tu nesilankai - tu žinai kultūros vertę ir verčiau nuvažiuotum į Stratfordo festivalį /tik per 20 metų neradai tam laiko/.

Jeigu anas tenai lipa ant visų pakopų, trokšdamas garbės, tikrai garbės ir nieko daugiau - jis yra komiška figūra, kurios nepajėgia nuvesti žemėn už skverną įsikibusį liaudis. Bet jeigu tu lipi per visų galvas ant to paties pedestalą, nesiskaitydamas nei su draugais, nei su Dievo įstatymais, nei su sąžine - tu tikrai raškai vaisius, kurie tau seniai buvo skirti, nes durni liaudis gi nesupranta, kad tavo vieta ant paminklo.

Jeigu anoji ar anas šmeižia ir juodina savo kaimyną, padarydami jį arba ją juodesnę už katilą ar puodą - tu nuolankiai šypsais iš tokio jų veidmaniškumo, bet jeigu tu lygini tą patį pilietį su žeme ir kapoji kuolus ant jo galvos - tu tikrai kukliai bei atsargiai pareiški faktus.

Jei koks nors XY, buvęs anstolis arba šiaip jau valdininkas, ima kalbėti apie dalykus, kurių neišmano, tu pasiūlai jam užrakinti savo kalbinę mašiną. Bet jei tu pats, buvęs taip pat šiaip jau valdininkas, imi nustatyti anos solistės koloratūros trelių nešvarumą, to dailininko temų bei spalvų nepatriotškumą, aną futbolininko kreivą šūvį ir to rašytojo poezijos ar prozos nebrandumą - tu turi tam pilną teisę, nes pagal tave - kiekvienas turi teisę pasakyti savo nuomonę apie viską.

Jei koks nors eilinis Pilypas vaikų nesuvaldęs lietuviškon mokyklon ir jau žeberiuoja tikrai svetima kalba /kad nesugadintų savo ir savo vaikų akcento!/- tu su siaubu badai jį jį pirštai ir garaže jau kiti jam kartuves. Bet jeigu tavo vaikai nebeįkerta nei vieno padoraus sakinio lietuviškai ir tu su vaikais namuose irgi kalbi tik kita kalba - tu tą /aišku!/- darai tik iš patogumo ir patari dėl to kitiems nesijaudinti.

Jeigu anas buvęs stambus nepriklausomos Lietuvos šūlas užsiinkaravo savo rezidenciją amžiams ir anas daktaras valgo iš ryto dolerių sriubą ir abu laiko, lyg ikoną, kambario kampe įrėmintą dolerį - tu kėli rankas dangun ir šauki, kad, žiūrėk, jie nebegriš išlaisvintą tėvynę. O pats vakare grįžęs rašai prašymą vietinei duobkasių unijai, kad nepamirštų tau ir tavo akademikui sūnui rezervuoti vietas prie garbės stalo, kai bus švenčiamas pirmas balius paminėti paskutinio DP ubago grįžimą į išlaisvintą tėvynę.

Henrikas Nagys

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami.

Red.

Šventąjį Kazimierą paskelbus Lenkijos globėju, lietuviškoje išeivijoje, o gal ir tėvynėje, kilo nemažas susijaudinimas. Atrodo, kad dėl tos tragedijos net ir

dramos kurti nevertėtų. Geriau tiktų linkamam pasikalbėjimui - šv. Kazimieras komunistinės ir grobuoniškos Lenkijos globėjas. Pats žmogaus šventumo su-

pratimas ar tik nebus per šimtmečius susitelkusi vaizduotės išdava ir komercija. Šiandien, norint kokią asmenį paskelbti šventuoju, tik bylos užvedimas, kainuotų daugiau nei Kanados, ar JAV kandidatas į senatą išleidžia rinkiminei propagandai. Po paskelbimo vyksta šventės, statybos, rinkliavos, kermošiai ir kt.

Lietuviai visais laikais buvo tikintys į Dievą, tik prieš kazimierinius amžius Jį garbino primityviu būdu. Tikslas ir prasmė ta pati. Mūsų valdovam patekus į lenkų pinkles, modernios religijos skelbimas atiteko lenkams. Jie tą puikiai panaudojo: tuojau pristeigė lenkinimo bazių ir iš kiekvienos klebonijos švietė lenkiška "šviesa", pridengta Dievo vardu.

Kad šv. Kazimieras kada nors būtų globojęs Lietuvą, jokių reiškių nėra. Priešingai, jis globojo Želigovskio legijonus, o ne mūsų karius-savanorius. Leido užgrobti lietuviškas žemes, net su Gedimino miestu, kur ilsėjosi jo žemiški palaikai. Vilniuje atsirado arkivyskupas Jalbzykovski, kuris su visulenkiskiu įžulumu pašalino iš bažnyčių lietuvišką maldą, o vaivados uždarė lietuviškas mokyklas ir atidarė kalėjimų duris lietuviškai nusiteikusiems gyventojams. Po II pasaulinio karo, Lenkija, nors ir komunistinė, bet buvo atkurta ir dar didesnė suneteisėtai užgrobtais žemėmis, o Lietuva Lenkijos pakvaišėlių Vakarų sąjungininkų buvo atiduota raudonojo aziauto "globali".

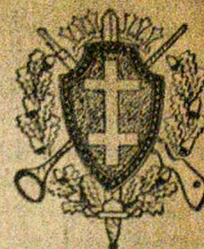
Čia reiktų kiek nukrypti į šalin. Mokslinis tautybės apibrėžimas leidžia prielaidą, kad neišsiaiškintos tautybės asmens gali apsispręsti kokiam tautybei jis nori priklausyti. Šiuo atveju šv. Kazimieras ar tik nebus apsisprendęs būti lenku, nes būdamas šventasis iš dangaus aukštybių būtų apšvietęs lenkų ir Vatikano protus ir to paskelbimo būtų neįvykę.

Daugelis tautiečių siūlo rašyti Vatikanui protestus, ar kitokio pobūdžio laiškus. Rašymas Vatikanui yra tiek vertas darbas, kiek statymas užuovėjos iš pernykščio sniego. Šitoji institucija lietuvių tautos reikalų niekada nebuvo ir nebus. Kaikurie išsikarščiavę siūlo įvesti šeštąjį bažnyčios įsakymą - melstis protėvių kalba. Čia beveik nėra logikos. Ką reiškia protėvių kalba? Sakysim, jei kokio nors nutautinto lietuvių protėviai kalbėjo lenkiškai ar rusiškai, tai grįžęs prie savo tautos kamieno lietuvis vėl turi pradėti melstis lenkiškai. Antra, kalbėti ir melstis lietuviškai yra mūsų teisė, mūsų garbė ir tautinio susipratimo rodyklis. Tą visa mes esame gavę iš paties Dievo ir nėra jokio reikalo, kad kas nors iš Italijos tą įsakytų. Aiškiai žinome, kad yra nevykdomi paties Dievo įsakymai, tad kas vykdytų tą šeštąjį bažnyčios įsakymą. To nedarytų joks lenkas vyskupas, klebonas net ir zakristijonas. Be to, kai kas yra įvesta: šv. Mišios laikomos moderniom kalbom.

Kalbėti ir melstis lietuviškai mes turime visas sąlygas. Turime puikių lietuvių kunigų, turime lietuviškas šeštadienines mokyklas ir svarbiausia - LIETUVES MOTINAS. Jų pareiga yra pirmuosius maldos žodžius savo vaikų išmokinti lietuviškai. Nebūkim nevietoje per daug kuklūs, nepataikaukime mums nepalankiai kad ir bažnytinei vadovybei, neileiskime suteritorinti parapijų su mūsų pinigais pastatytais pastatais ir viskas bus tvarkoje be jokių papildomų Ginčytis su lenkais dėl šv. Kazimiero nėra jokio reikalo ir prasmės. Su jais turime rimtesnių dalykų - atgauti lietuvišką sritį ir jas grąžinti prie tautos kamieno.

Z. TAMOŠAUSKAS

Santa Monica, Calif.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS MONTREALYJE

Lapkričio mėn. 22 ir 23 dienimis, Aušros Vartų salėje ir bažnyčioje, suruoštas Lietuvos Kariuomenės 51 metų atkūrimo minėjimas praėjo sėkmingai. Oficialioji minėjimo dalis įvyko šeštadienio vakare, Aušros Vartų salėje.

Minėjimą trumpu žodžiu atidarė minėjimui ruošti komiteto pirm. J. Šiaučiuolis, į garbės prezidiumą pakviesdamas L.K. kūrėjus-savanorius, vyčio kryžiaus kavalierius: kap. J. Viliušį, kap. K. Sitkauską ir pulk. leitn. A. Lapiną, K. L.B. Seimelio Prezidiumo pirm. P. Klezą, A.V. parapijos kleboną kun. S. J. L. Zarembą, Kanados kariuomenės majorą V. Paukštaitį, ir Kanados Šaulių Rinktinės Valdybos pirm., paskaitininką St. Jokubaitį.

Atsistojimu ir rimties minute buvo prisiminti ir pagerbti visi už Lietuvos laisvę žuvusieji kariai, savanoriai, šauliai, ir partizanai.

St. Jokubaitis, išsamioje ir turiningoje paskaitoje nušvietė Lietuvos kario, savanorio prasmę. Majoras V. Paukštaitis tarė trumpą sveikinimo žodį. Meninėje programos dalyje iškiliai pasirodė solistė A. Paškevičienė ir solistas A. Keblys, kuris padainavo "Šermukšnelis" /J. Karoso/ Klajūnai /St. Gailevičiaus/. Sol. A. Paškevičienė: Graži tėvyne mano, /R. Tvardovskio/ ir Tremtinių lopšinė /St. Gailevičiaus/. Abu kartu duetas: Ko čulbi, lakštute /J. Stankūno/, ir Anoj pusėj Nemunėlio /P. Olekos/. Akomponavo p. M.A. Roch. Solistai susirinkusios publikos buvo labai šiltai priimti.

Šaulė P. Tekutienė padėklamavo iš savo pačios kūrybos "Partizano motinai" ir J. Švalkaus "Sesers žodžiai broliui". Š. J. Zavys padėklamavo Žilvino "Partizanė" ir J. Šilėno "Ateis diena", kurie taip pat publikos buvo šiltai priimti.

Po trumpo padėkos žodžio oficialioji minėjimo dalis buvo baigta Lietuvos Himnu.

Po to visi į minėjimą atsilankiusieji buvo pavašinti lengvais užkandžiais ir kavute. Grojo A. Kalvaičio lietuviškų plokštelių muzika. Veikė baras ir loterija.

Sekmadienį, 11 val. Aušros Vartų bažnyčioje, buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, kuriose organizuotai dalyvavo šauliai, kūrėjai-savanoriai, ramovėnai, skautės ir moksleiviai ateitininkai su vėliavomis. Prie už Lietuvos laisvę žuvusiųjų paminklinės lentos buvo padėtas gėlių vainikas, prie kurio šauliai ir šaulės stovėjo garbės sargyboje.

Labai gražiai pasirodė šaulės moterys savo gražioje uniformose bendroje ir šeštadienio vakaro talkoje. Prie įe-

"NL" REDAKTORIAU,

Didelis ačiū redaktoriui už vedamąjį straipsnį 19. XI. 69 "Nepr. Lietuvoje" vardu "Nei vienas nenori mirti".

Prašoma rašyti šiuo reikalu dažniau. Prašoma padaryti, kad krašto valdžia žinotų, ką apie tai mano ateiviai iš Europos, kurie turi galią suprasti, kokia yra pati faktų esmė.

"NL" SKAITYTOJAS
Toronto, Ont.

Iš kairės į dešinę: M.A. Roch, A. Keblys, A. Paškevičienė, P. Tekutienė ir J. Zavys.

jimo į bažnyčią, Lietuvos laisvės kovų invalidams buvo surinkta 59.95 dol. aukų. Minėjimą rengė iš L.K. Mindaugo šaulių kuopos, L.K. kūrėjus-savanorių ir L.K.V. "Ramovė" Montrealio skyrių atstovų sudarytas minėjimui rengti komitetas. J.Š.

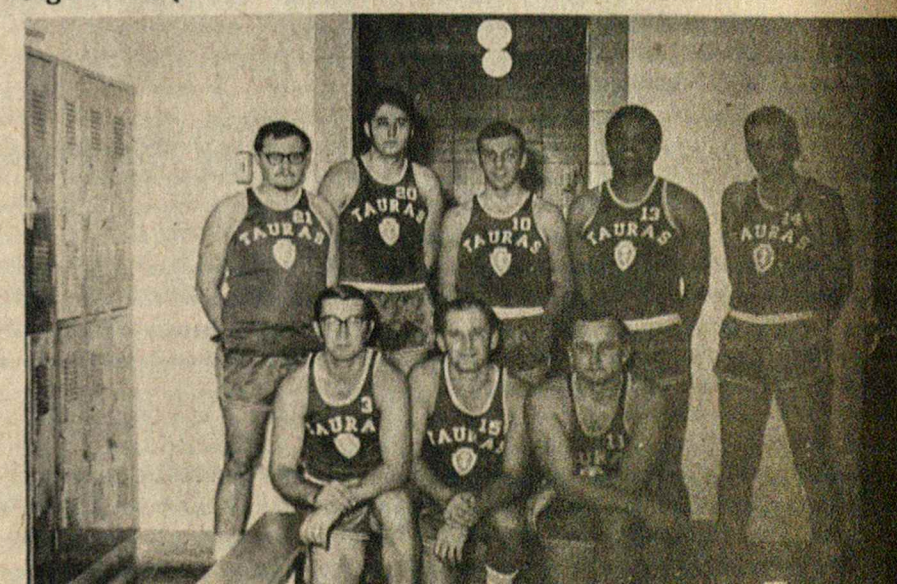
MONTREALIO

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS TRUMPOS ŽINIOS

o Lapkričio 23 d. ryšium su Lietuvos kariuomenės šventės minėjimu Kanados Šaulių Rinktinės Valdybos pirm. St. Jokubaitis kuopos būstinėje turėjo bendrą su kuopos valdyba, šauliškus reikalus liečiantį, pasitarimą.

o Lapkričio 29 d. kuopos valdybos pirm. Ig. Petrauskas dalyvavo Toronto Vld. Putvio š. kuopos 15-kos metų sukaityniame minėjime, ir Kanados šaulių Rinktinės posėdyje turėjo progos pasimatyti ir pakalbėti su C.V. pirm. Vld. Išganaičiu.

o Sekantis Kanados Šaulių Rinktinės atstovų suvažiavimas ir naujos Rinktinės valdybos rinkimai įvyks 1971 m. Montrealyje, ryšium su Mindaugo kuopos 15-kos metų įsteigimo sukaitymi.

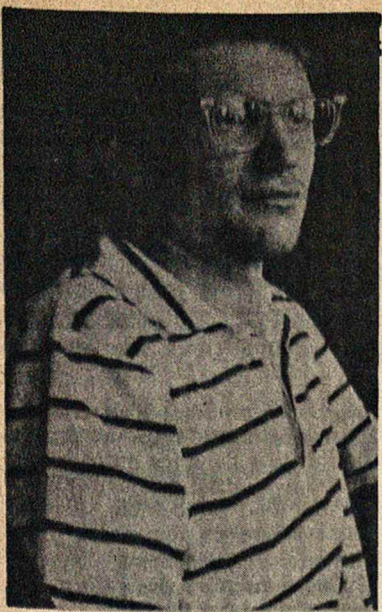
"TAURO" vyrų komanda. Pirmoje eilėje (iš kairės) H. Celterius, J. Celterius, R. Otto (komandos kapitonas). Antroje eilėje (iš kairės) A. Keturka, R. Burnniet, A. Appleby, W. Lewis, D. Lukosevičius (komandos kapitonas). Nuotrauką nėra R. Šilėno ir V. Šipelio.

SKYRIŲ VEDA SKAUTININKAS L. EIMANTAS.
1496 Mordell Place, London, Ont. Canada.

Londono lietuvių Simano Daukanto skautų vietininkija š. m. lapkričio mėn. 23 d. parapijos salėje turėjo iškilmingą sueigą, yra naturalus dalykas ir kovoti už laisvę kiekvieno žmogaus pareiga.

Gal jau bus 15 metų, kai Londono lietuvių skautai kasmet vis ruošia mažiesiems šventę - Kalėdų eglutę. Šeštadieninė mokykla jiems visada gera talkininkė, atliekant meninę dalį programėlę, o Kalėdų Senelis būna labai patenkintas, kai skautai jėgas mes turėjome tik šavi-

SOVIETŲ IMPERIJOS ŽLUGIMAS

*** **

Iš prancūzų kalbos laisvai
vertė Vacys Žizys

*** **

M. ANDREI ALEXEIEVITCH
AMALRIK.

Ar gali Sovietų Sąjunga išlikti iki 1984 metų? Sovietų istorikas Andrej Aleksejevič AMALRIK teigia, kad ji sužlugs dar net 15-kai metų nepaėjus.

Čia paduodame /vertimą iš L'Express Paryžiuje/ jo rankraščio sintezę, kurią autorius pristatė į Vakarus tuo pačiu pagrindiniu keliu, kaip ir prieš metus Vakarus pasiekusi garsoje dr. Andrej Sacharovo brošiūra, kurioj pastarasis smerkė sovietinio režimo bergždybę.

Pagal Amalrik, sukalkėjusi biurokratija, nusilpusi inteligencija, apleistų masių neapykanta bei neišvengiamas karas su Kinija ir yra keturios fatališkos priežastys, kurios varo Sovietų Sąjungą į Rusijos carų kapus.

Andrej Amalrik yra vos 31 metų amžiaus. Jis Kinijos nepažįsta. Bet jis visapusiškai pažįsta Sovietų Sąjungą. Išmestas iš Kijevo universiteto, ištremtas 30-čiai mėnesių į Sibirą, įsidarbines Novosty agentūroje, vėliau baustas už viešą demonstravimą, Amalrik vertėsi įvairiais amatais: lauko darbais, kartografija, piemenyste ir net mokinių paruošimu. Šiandien jis augina pamėdžius viename kaimelyje netoli Maskvos ir laukia suareštavimo, kuo jis yra daugiau negu tikras. Bet Amalrik nėra nežinomas. Su savo dailininke žmona jis dažnai lankydavosi užsieniečių tarpe Maskvoje. Apie jį yra rašęs savo atpasakojimuose Anatole Shub, buvęs "Washington Post" korespondentas ir praeitą gegužį pašalintas iš Sovietų Sąjungos.

Amalrik sutinka, kad jo patiekto mintys yra gan asmeniškios ir jis kviečia diskutuoti jas laiškais, paduodamas net ir savo adresą:

A.A. Amalrik, 5 Ul. Vakhtangov, Maskva G-2, USSR.

Žmogaus, niekad neiškėlusio kojos iš Sovietų Sąjungos, analizė turėtų būti įdomi ir specialistams, kurie dažnai yra priversti spręsti sovietišką tikrovę, patys gyvendami užsienyje.

Amalrik tikisi, kad tokie sovietologai priskirs jo tvirtinimams tiek pat dėmesio, kaip ir ichtiologai prašnekėjusiai žuviai.

Sakoma, kad sovietinė bendruomenė vystosi jau 10 metų. Taip pat teigiama, kad po sekančių dešimties metų ji dar labiau suliberalės. Aš tuo netikiu!

Yra tiesa, kad rašytojai ir menininkai, daugiau ar mažiau, laisviau eksperimentuoja ir kad iš po staliniško mopolitinių griuvėsių dygsta kultūrinis pasipriešinimas. Ir tiesa, kad kovojęs režimas nusileido ir toleruoja tam tikras formas. Taip pat teisybė, kad politinio pasipriešinimo užuomazga puola kartu ideologiją ir valdomosios formą. Tai savilaidos /samizdat/ balsas. Ir jo dėka romanai, straipsniai bei studijos keliauja po skvermais, iš rankų į rankas net tūkstantinėmis fotostatinėmis kopijomis. To balso vardas: demokratinis judėjimas. Visa tai gyvuoja dėka vadų, tuzinų activistų ir šimtų prijauniančiųjų sąmoningumo. Niekas nepajėgė jų suskaičiuoti.

BET KUR VISA TAI VEDA?

Demokratinis judėjimas susideda iš trijų skirtingų srovių: marksistinio - lenininio, kurios šalininkai tvirtina, kad valdančioji klika išdavė doktrinos "grynumą", krikščioniškos arba panslaviškosios moralės srovė, ir liberalizmo, kurios šalininkai norėtų vysi-

tytis vakarietišku pavyzdžiu, bet neatsisakydami nuosavybės suvalstybinimo. Čia ir glūdi judėjimo nepajėgumas nusakyti aiškią programą. Jie sutaria tik vienu klausimu: demokratišku legalumu ir pagarba žmogaus teisėms. Taip pat atrodo, jog demokratinis judėjimas remiasi /net 75%/ mažiau veikti linkusiu luomū intelektualais. Rašytojai, menininkai, technokratai ir akademikai naudojasi, palyginti, aukštesniu gyvenimo lygiu, yra gerbiami ir yra aukštesnės kultūros žmonės. Jie priklauso naujam sovietiniam luomui - specialistų klasei, kuri po truputį formuojasi ir įgauna savotišką sąmoningumą. Tačiau ši klasė skursta menkavertėje sampratoje ir tiki, kad yra beprasmiška atsimušinėti kaktą sienon.

NIEKAS NEŽINO KĄ ŽMONĖS GALVOJA

Rėžmas per eilę metų pašalindamas veiklesnius bei laisviau protaujančius iš bendruomenės tarpo, pavertė ir likusius intelektualus menkaverčiais. Nesugebėjimas, kaip žinome, ir yra tas sentimentas, kuriuo meliausiai dalinasi viso pasaulio funkcionieriai. Jie save laiko mažais mašinos ratukais ir meliau pasirenka pasyvų paklusnumą negu klaidžiojimą pasirinki-

me. Tačiau Sovietų Sąjungoje visi yra funkcionieriais, nes visi, įskaitant ir vidurinį luomą, dirba tik valstybei. Taigi tikėtis iš tokios klasės kokio nors režimo pakeitimo, būtų reikalauti to, ko jie mažiausiai pageidautų. Kadangi ir demokratinis judėjimas yra grindžiamas biurokratiškai galvojančiais žmonėmis, tai, man atrodo, kad tokio judėjimo pasisekimas yra labai neįtikimas. Biurokratų vis daugėja. Kiekviena jų generacija vis daugiau praranda iniciatyvos. Tyliu savo paklusnumu jie įgauna galios. Tačiau, atsidūrę aukštesniuose postuose, jie visais savo sugebėjimais tebando savo pozicijas išlaikyti, ir jokių būdu nepanaudoti jos kitiems tikslams. Jie neturi idėjų. Naujovėse jie mato grąsą. Jų vienintelis rūpestis - išsilaikyti. Rėžimas nesis - tengia susigrąžinti Stalino laikų ar persekioti inteligencijos. Taip pat nesisistengia teikti "tėviškos pagalbos" tiems, kurie jos nenori. Rėžimas tereikalauja: pagarbos autoritetui, nekelti "audrų", nesiūlyti narsių reformų ir bendrai, ramaus inteligencijos užsilaikymo. Tikrumoje, rėžimas yra gan defenzyvus. Jiem tikų motto: "Nedarykite nemalonumų ir mes paliksime jus ramybėje". Taigi, viskas turi išlikti taip, kaip yra. Dalinai tai yra gal ir žmogiškiau, negu kad buvo prieš pusšimtį metų. Bet kartu ir mažiau patrauklu.

Teoretiškai mąstant, toks rėžimas, su minimalinėm nuolaidom bei apšvelnėjusia spaspauda, galėtų išsilaikyti dar ilgoką laiką. Per paskutinius 15 metų, demokratinė teisė, neginčytinai, pažengė pirmyn. Pillečiai jaučiasi laisviau, įmonių direktoriai kai kada padaro ir nepriklausomus sprendimus, o rašytojai pralaužė kai kurias užtvanas. Po tokių, greičiausiai, net nesugrąžinamų pasikeitimų, kai kas įsivaizduoja, jog visa tai yra žmoniškėjančio socializmo simptomai. Aš tai verčiau laikyčiau tikta ligos simptomais. Nes tokio liberalizavimo neseka jokia pagrindinė reforma nei sovietinė bendruomenė modernizuojantis planas. Ir visa tai yra tikta konvulsinės pastangos - kelių plyšių užlopinimas. Taigi paprasčiausiai, pats rėžimas sensta. Tapęs per stragus, kad viską leistų ir per silpnas, kad viską uždraustų, jis artėja prie mirties. Ar yra galimybių demokratiniam judėjimui?

Bus daugiau.

Argentinietiškam pavasariui prasidėjus, rugsėjo mėnesį Arg. Lietuvių Centre įvyko B. Survilos madų paroda, kurioje dalyvavo virš 500 asmenų. Nuotraukoje užbaigimo momentas, publika sukelia ovacijas Survilam už nepaprastai įdomią rūbų madų parodą. Nuotrauka F. Ožinsko.

NAUJAS TRIUKŠMAS, DŪMAI IR KAS TOLIAU?

A. I. Gimantas

Ir vėl kiek nerimo mūsų visuomenės tarpe sukėlė vieno sovietinamos Lietuvos poetų eilių atsiradimas mūsų vargo mokykloms skirtame vadovėlyje. Tas reikalas diskutuojamas gana plačiai. Pirmoje eilėje jis įdomus ir aktualus visiems tiems, kurie patys dirba mūsų mokyklose, bet prie visų tų diskusijų gyvai prisideda ir visi tie, kurie siolojasivisokerioppu lietuviškuoju gyvenimu.

Kaip ir paprastai, čia ryškėja dvi pusės: už ir prieš. Keista, bet šiame ginče lyg ir nėra vidurio. Vieniems atrodo, kad čia nebūta jokio kriminalo, oponentams tai reiškia naują nuolaidą, bolševikams. Ta proga, pokalbių diskusijų metu, jau pereinama ir į platesnes, nors ir gal kiek lygiagrečias temas. Ir vėl iš naujo pradedama kalbėti nuo pat pradžių apie tą visą tikrąjį ar tariamąjį kultūrinį bendravimą, tarpusavio santykius, ryšius ir t.t.

Ar taigeras reiškiny, šiaudien būtų sunku pasakyti, bet, kad tai prisideda prie naujo erzelio, naujo trynimosi, tai beveik tikras dalykas. Tenka prisibijoti, kad visos nuotikos gali įsiau drinti ir tuomet jau vėl pasipils garsūs ar kiek mažiau šauksmingi pasmerkimai, pravardžiavimai, vienkios ar kitokios rezoliucijos, reikalavimai.

Visa tai nėra malonu, tuo labiau, kai čia liečiamas ir mūsų lietuviškojo švietimo klausimas, kuris, savo ruožtu, jau tiesiai rišasi su lietuviškuoju išeivijos prieaugliu. Jis, tas jaunimas, yra pakankamai

imlus ir nemažai suprantantis. Iškilę nauji nesklandumai, girdimi pokalbiai tarp mokytojų, tėvų, vyresniųjų, nepriduos daugiau pasitikėjimo lietuviškojo švietimo sistema, mūsų vargo mokyklomis. Taigi, atrodytų, kad visas triukšmelis, deja, vargiai ar gali būti laikytinas teigiamu reiškiniu. Įvykusio fakto, šiaudien, jau ir nėra kaip pakeisti, bet jis duoda progą pareikšti ir ir vienai kitai, bent kiek artimai visam tam reikalui, nuomonei.

Štai, išeivijos išleistame vadovėlyje nebuvo vengta idėjų ir sovietinamos Lietuvos autorius. Ar nebūtų prasminga, kad ir anoje pusėje būtų viena kartą baigtas boikotas, visiškai tyła, apie kūrėjus užsienyje, kurie, ar kam ten patinka ar ne, yra visos lietuvių tautos dalimi, ir priklauso visai lietuvių literatūrai. Išeivija turi visą eilę vardų, iškilų vardų mūsų grožinės literatūroje, kurių, bent kūrybos pavyzdžių idėjimas į mokyklose naudojamas chrestomatijas tik praturtintų mokinių akiračius ir leistų pažinti, kad lietuvių literatūra neprasideda ir nesibaigia vien tik "tarybine lietuvių literatūra". Tas, tikriausiai, būtų priešiniga "generelinei linijai", kuri stengiasi kiek galint slėpti nuo tautos kamieno bet kuriuos kultūrinius išeivijos lietuvių pasiekimus. Bet, tai keistas slėpimo būdas, nes esame į kontaktai, vizitai, kad ir kaip valdantiesiems ten nepatiktų, jau turi pralaužę pirmuosius ledus ir tautiečiai gyveną sovietinamoje Lietu-

voje, kad ir po truputį bet jau bent kiek plačiau pradeda pažinti išeivijos gyvenimą, o besidomintieji, jau gauna progos patirti, kad ir išeivija turi savas literatūrines tradicijas ir netaip jau menką indėlį yra sudėjusi bendrajam mūsų tautos kultūros aruodan.

Tiesa, vėžio žingsniais jau ir tenykštėje literatūrinis klausimas nagrinėjančioje spaudoje, kad ir nedrąsiai, bandoma užsiminti ir apie išeivijos kūrėjus. Pirmenybė, bent kolkas /su pasitaikančiomis išimtimis/ duodama... mirusiesiems. Bet gi negalima reikalauti iš mūsų gyvų ir dar daug žadančių kūrėjų, kad jie savo noru atsiguity karstan, kad tik tokiu būdu, pagaliau, jie būtų įsileisti sovietinamos Lietuvos periodikon. Išeivijos spaudoje jau kuris laikas visai drąsiai bando supažindinti savo skaitytojus su iškilesniais Lietuvoje besireiškiančiais vardais, prozininkais ir lyrikais. Ir dabar jau čia niekas jokio skandalo dėl to nekelia. Kodėl tad, sovietinamoje Lietuvoje nebūtų galima tuo pačiu atsilyginti, bent jau kiek drąsiau ir plačiau? Jei jau išeivijoje leidžiamuose vadovėliuose rasime autorių iš tėvynės, ar būtų didelis nusikaltimas, kad ir Lietuvoje leidžiamuose vadovėliuose nebūtų daugiau ignoruojami kūrėjai gyveną už tėvynės ribų. Tiesa, šiuos žodžius Vilniuje skaitys tik labai ribotas akių skaičius. Bet jie turėtų įtaigoti tiek savuosius, tiek ir svetimuosius tvarkytojus, kad į ten naudojamų vadovėlių puslapius įsileidimas, na, kad ir nužemintųjų generacijos lyrikos atstovų kūrybos pavyzdžius, tik jau negalės susprogdinti visos geležinės uždangos. O gal kaip tik to ir bijomasi?

(2) jeigu pieninio dantis šaknys yra mažiau kaip trim ketvirčiais ištirpusios, (3) jeigu nėra nuolatinio dantis žandikaulyje (galima patikrinti su rentgeno nuotrauka), (4) jeigu nuolatinio dantis karūnelė dar yra uždengta kauku, (5) ir jeigu dantis yra stiprus ir atrodo kad greitai neiškris. Šiuos paskutinius taisyms reikalavimus geriausiai gali nustatyti dantistas.

Gedimas pieninių ir nuolatinių dantų labai daug priklauso nuo paveldėjimo. Jeigu tėvų dantys turi didelę tendenciją gediti, dažniausiai ir jų vaikų dantys ges. Gedimo sumažinimui ir dantų bei smegenų sveikatos palaikymui yra labai svarbu dantis valyti tuojau po valgio. Valymas turi būti nuodugnus ir sistematiškas. Reikia vaikus pradėti mokyti valyti dantis kai jiems sukanka dveji metai. "Lollipop", saldainiai, šokoladas ir t.t. yra labai kenksmingi, ypatingai jeigu jie yra laikomi burnoj ilgą laiką ir po to nėra išplaunami dantys.

Vaikui suėjus trims metams reikia pirmą kartą nuvesti pas dantistą patikrinti dantis.

Atkelta iš 2 psl.

PO ATVIRU DANGUM...
tai jam padeda atgabenti maziesiems dovanėlių.

Šiais metais Londono lietuvių vaikų Kalėdų Eglutė bus gruodžio mėn. 21 d. parapijos salėje. Pradžia 5 val. vak.

Skautai jau patyrė, kad šiemet Kalėdų Senelis, šalia įprastinių dovanėlių, visiems šeštadieninės mokyklos mokiniams, tai yra visiems tiems, kurie moka lietuviškai skaityti, atveš labai brangių dovanų: jie gaus per visus 1970 metus gražų laikraštėlį - žurnalą "Eglutė".

Tikrai malonu pažymėti, kad tai bus ne tik puikios dovanos mažiesiems skaitytojams, bet ir naudinga pagelbinė priemonė mokyklai, bei taip pat geras stambesnis parėmimas vienintelio vaikų laikraščelio.

L. E-TAS

KODĖL REIKIA TAISYTI PIENINIUS DANTIS

(Dr. R. Povilaitis - "DRAUGAS")

Tai yra dažniausiai tėvų statomas klausimas dantistams. Tėvai, kurių vaikai turi gendančius pieninius dantis, sako: "Juk tie dantys vistiek iškris". Taip, jie iškris, bet jeigu vaikas yra trijų metų amžiaus, tie dantys iškris kada vaikas bus jau 11 ar 12 metų. Antrieji, nuolatiniai, dantys išauga kada atiena jiems laikas, o ne kada iškrenta pieniniai, taip kad nelaiku iškrite pieniniai dantys palieka burnoje spragą - tuščią vietą. Tai tik dalis problemos - maža dalis.

Pieniniai dantys turi didelę paskirtį sveikame vaiko organizme, ne tik kaip kramtymo priemonė, bet atlieka ir daugelį kitų, svarbesnių uždavinių:

1. Pieniniai dantys laiko vietą žiaunose taisyklingam augimui antrųjų dantų, jų tiesiam augimui ir tvarkingam susigrupavimui.
2. Pieniniai dantys padeda normaliam žiaunų ir veido vystymuisi.
3. Pieniniai dantys padeda išvystyti vaiko kalbos formavimą, ypatingai raidžių s, z, f, ir v, ištarimą.

4. Pieniniais dantimis vaikas kramto maistą. Pieninių dantų amžius sutampa su žmogaus svarbiausiu ir aktyviausiu augimo ir vystymosi laiktarpiu, kada yra nepaprastai svarbu, kad vaikas galėtų gerai valgyti ir kramtyti.

5. Netaisomi pieniniai dantys užsikrečia ir pūluoja, kas labai kenkia visuotinei vaiko sveikatai ir sukelia didelį skausmą.

6. Pieniniai dantys duoda vaiko veidui natūralų grožį. Kartais jiems anksti sugedus, vaikas gėdinasi kalbėdamas užtektinai atidaryti burną ir išvysto šveplavimą.

7. Netaisanti ir neprižiūrint pieninius dantis, nenuolatinis valymu po valgio namie, pieniniai dantys gali sugesti ir jiems iškritus ar ištraukus per anksti, galima tikėtis vienos ar daugiau iš šių pasekmių:

1. Labai daug jaunuolių išvysto kreivus nuolatinis dantis vien dėl to, kad per anksti prarasti pieniniai dantys leidžia nuolatiniams dantims suartėti vienam prie kito, tuo būdu uždarydami kelia kitų dantų tiesiam augimui.

2. Dantys negalėdami išdygti jiems skirtose vietose, išdygsta žando ar liūzuvo pusėj. Rezultatas - greičiau genda dantys, nes maistas užkliūna ir yra sunkiau išvalyti, negraži burnos išvaizda, nemaloni šypseną, smegenų negalavimai ir sunkesnis dantų taisyms jiems sugedus.

3. Kreivai išdygę dantys neleidžia normaliai vystytis veidui, ir dažnai vien dėl to jaunuolis išvysto iškiaštą smakrą ar iškiaštus į priekį viršutinius dantis.

4. Iškiašti į priekį viršutiniai dantys neleidžia lūpoms sueiti, prasideda per burną kvėpavimas, kas pagreitina dantų gedimą ir kenkia sveikatai.

Pieniniai dantys genda greičiau negu nuolatiniai ir geditas greičiau pasiekia jautriausią danties vietą - nervą, todėl jeigu vaikas turi tendenciją gediti, reikia dantis patikrinti kas 6 mėnesiai ar dažniau.

Taigi iš visko matyti, kad pieninius dantis reikia taisyti kaip ir nuolatinis, o per anksti sugedusių ir ištrauktų dantų vietas užpildyti specialiais vaikams skirtais telteliais.

Pieninius dantis reikia taisyti jeigu:

- (1) dar 6 mėnesius neiškris,

Prof. dr. A. RAMŪNO - Ottawos universiteto pedagoginio mokslo vicedekano nauji veikalai:

◆ DEVELOPMENT OF THE WHOLE MAN THROUGH PHYSICAL EDUCATION ----

Išleido Ottawos universitetas, 435 psl. Įvada parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas. Prof. J. Maritain pareiškė apie šį darbą: "Tai galutinis klausimo išryškėjimas".

◆ IŠ SUTEMŲ Į AUŠRĄ ----

Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmonių kosminiam amžiui prisidedant.

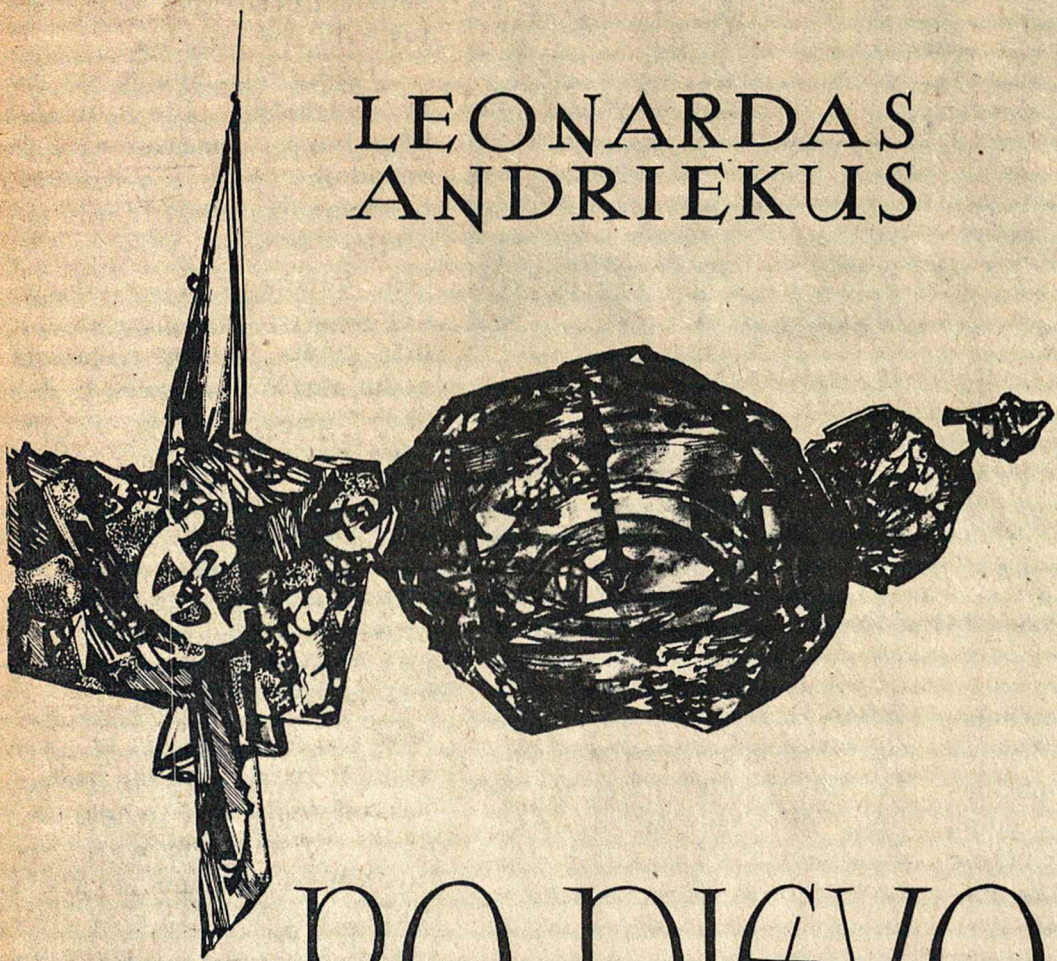
◆ DIALOGUE ENTER ROME ET MOSKOU ----

Ekumeninis žvilgsnis į Rusijos ir Europos santykius praeityje, dabartyje ir ateityje. Įvada parašė kardinalas Koenig. Išleido Ottawos Universitetas.

Veikalai gaunami A. V. parop. Kioskoje, 1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.

LEONARDAS ANDRIEKUS

PO DIEVO ANTSPAUDAIS

ŠIOMIS DIENOMIS IŠLEISTA POETO TĖV. LEONARDO ANDRIEKAUS, OFM, KETVIRTOJI POEZIJOS KNYGA "PO DIEVO ANTSPAUDAIS". POETAS IŠSISKIRA IŠ KITŲ MŪSŲ RELIGINĖS IR SAVOS ŽEMĖS POEZIJOS AUTORIŲ SAVO ŽMOGIŠKU ATVIRUMU IR POEZIJOS POSMŲ PAPRASTUMU. KNYGA PAPUOŠTA SPAUVUOTU VIRŠĖLO PIEŠINIŲ IR SUBTILIOMIS DAIL. TELESFORD VALIAUS ILLUSTRACIJOMIS. KNYGA LABAI ESTETIŠKAI IŠLEISTA IR ATSKLEIDŽIA ŠIO NUOŠIRDŲS POETO PASAULIO DAR VIENĄ POBŪDĮ.

*** **

TĖVUI

I
Koks gyvenimas --
Kovos ir kovos
Nuo gimties lig mirties,
Kardą spaudžiant, delnai
surambėję,
Visos naktys -- kiaura nemiga.

Kai vaikystėje
Glostei man galvą,
Jautės delno gužai;
Liūdno akys po toli keliavo,
Rijo mano vaikystę tyla.

Tavo prieglobėj
Nieko netroškau --
Tiktai žodį išgirst
Ir ispėt, kurioj žemėj klajoji,
Apkabinęs mane.

II

Virsdamas, klupdamas bėgai,
Svirsdamas, linkdamas jojai.
Seno karžygio vardo
Karalystės bijojo.

Tu juokeis iš senatves,
Kardą, alpdamas, spaudei.
Buvai atviras žemės dejonei,
Baltijos marių raudai. . .

Tiktai uždaras, uždaras sūnui
Tyloje ir vienatvej.
Aš lakiojau su vėjais laisvūnais,
Tave laužė senatve.

*** **

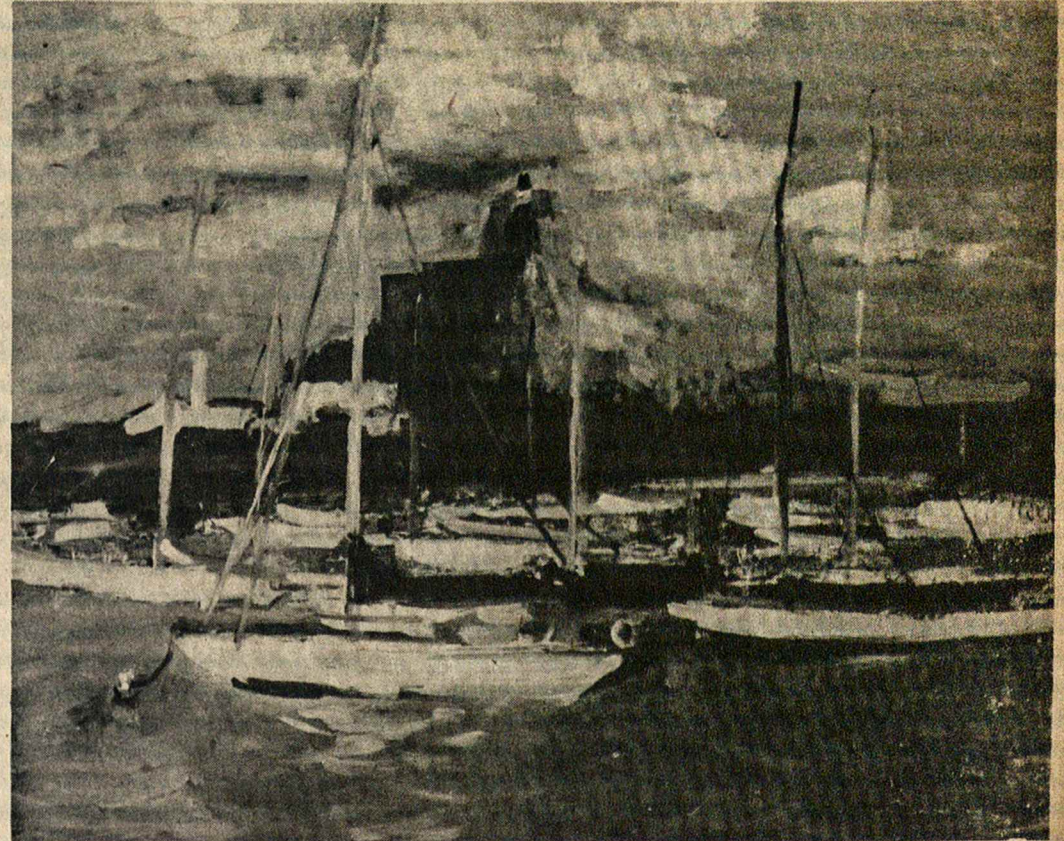
PAVOGTA LAIMĖ

Lyg paparčio žiedo
Ieškojau vainiko,
O papartis syki metuos težydėjo.
Man paparčio žiedą
Pavogė velniai --
Jų pavyti negalėjo
Net uždusę vėjai.

Su paparčio žiedu
Mano laimė dingo --
Klaikios liko visos girių kertės;

Klaikios liko mano dienos
Be karališko vainiko,
Ir Dubysos mensesių
Deimantas bevertis.

Visa laimė
Nunešė velniai --
Nešdami kvatojos, lyg pašėlę --
Jūs dabar girdėsite
Kas naktį velnio juoką,
Jūs dabar kentėsite
Kas dieną mano gėla.

M. J. ŠILEIKIS yra vienas mūsų tradicinio realizmo atstovų, kuris savo tapyboje sugebėjo įkūnyti daugelį tos srovės stipriausių bruožų. Čia spausdiname jo aliejinę kompoziciją "Montrose prieplauka". Jo darbų paroda vyksta nuo gruodžio 7 d. iki 1970 m. sausio 17 d., The Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 4012 Archer Ave., Chicago, Ill. USA.

3.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

LIAUDIES SEIMO RINKIMAI

Greit iš Lietuvos ministrų buvo išstumti V. Krėvė ir E. Galvanauskas. Su jais užgeso ir paskutinis vilties žiburėlis. Prasidėjo spartus Lietuvos komunistinis. Visiems Lietuvos laikraščiams paskirti nauji redaktoriai ar jų darbui sekti pastatyti politrukai. Visą spaudą tuojau buvo pajungta komunistų partijos tikslams siekti ir skaitytojams mulkinti.

Oficialiai buvo paskelbti Lietuvos liaudies seimo rinkimai. Tuojau buvo sudaryti kandidatų sąrašai ir juose įrašyti beveik visi komunistai ir vienas kitas nepartinis. Lietuvos žmonėms buvo labai keista, kad sąrašuose buvo tik tiek kandidatų, kiek seime turėjo būti atstovų. Kam dar reikėjo vykdyti rinkimus? Tuščias darbas ir visai nereikalingas laiko gaišinimas, nes visi seimo atstovai jau buvo komunistų partijos išrinkti.

Prasidėjo agitacija. Po visą kraštą pasipylė komunistuojančių agitatorių ir prie jų prisiplakusių miesto padužų, girtuoklių ir tinginių gaujės. Jie nuolat šūkalojo: "Nė vieno balso liaudies priešams!" O kur gi tie priešai? Tai grubus pasityčiojimas iš rinkikų. Rinkimų kompanijoje aktyviai dalyvavo mažumų elementas — rusai ir žydai.

Iš kalėjimų buvo paleisti krašto įstatymams nusikaltę komunistai. Su jais iš kalėjimų išėjo ir kriminaliniai nusikaltėliai, nes jie naujosios valdžios kūrėjams buvo labai reikalingi.

Rinkimų dieną žmonės ėjo balsuoti, nes nebalavusiems buvo pažadėta varžytis represijas. Grasinimai štai kaip skambėjo: "Kas nebaluos, bus laikomi liaudies priešais. Tokiem nebus vietos darbo Lietuvoje". Tie, kurie dar nepabalavo, buvo paraginti paskubėti. Tačiau, nors ir panaudojant spaudimą, daug žmonių nebalavo. Dabar Lietuvoje jau taip nebepadarė, nes visi gerai pažįsta komunistų ir bijotų rizikuoti.

Pasibaigus rinkimams tuojau buvo per radiją ir spaudoje paskelbta, kad balsavo 99.6% turinčių teisę balsuoti rinkikų ir visi išstatyti kandidatai išrinkti į seimą. Tai buvo "demokratiškiausi" pasaulyje rinkimai, kuriuose lietuviai pirmą kartą dalyvavo.

Prieš pat rinkimus, 1940 m. liepos 11-12 d., Lietuvoje buvo įvykdyti pirmieji nekaltų žmonių areštai. Pas mus nakties metu buvo suimta: ilgametis Zarasų apskrities pradžios mokyklų inspektorius Jonas Samas, Zarasų mokyklos vedėjas Jonas Triponis, Dusetų mokyklos vedėjas Petras Kuzmickas, Antazavės valsčiaus viršaitis Motiejus Girčys, Salako valsčiaus viršaitis Pranas Steponaitis, Dūkšto valsčiaus sekretorius Bronius Vasiliauskas ir valstybės tarnautojas Petras Šiaudinis. Suimtųjų žmonoms saugume buvo pasakyta, kad jų vyrai areštuoti rinkimų rimčiai apsaugoti. Primita, kad po rinkimų visi suimtieji tuojau būsią paleisti. Tai buvo akiplėšiškas melas.

Visi suimtieji tuojau buvo iš Zarasų išvežti ir uždaryti Utenos kalėjime. Dešimt mėnesių ten jie buvo

nuolat tardomi ir pusbadžiai laikomi. 1941 m. gegužės mėnesį suimtųjų žmonoms buvo leista pasimatyti su vyrais ir su jais atsisveikinti, nes jie už akių buvo nuteisti po dvidešimt penkeris metus kalėjimo ir išvežti į Rusijos gilumą. Iš jų gyvas išliko tik mokytojas Petras Kuzmickas. Jis, nustojęs sveikatos ir paliejęs, po karo grįžo Lietuvon ir tuojau mirė. Jo palaikai palaidoti Vilniuje.

Prano Steponaičio žmonai vyro surasti nepavyko. Utenos kalėjime jo nebuvo. Jai buvo pasakyta, kad vyras perkeltas į Lukiškių kalėjimą Vilniuje, bet ir ten jo nerado. Praną suimant, buvo rastas ir prie jo bylos prijungtas Joniškėlio partizanų būrio pažymėjimas, kuriame pasakyta, kad P. Steponaitis buvo aktyvus to būrio kovotojas. Joniškėlio partizanų būrys nepriklausomybės kovų metu bolševikams buvo labai kietas riekštas ir dažnai jiems įplidavo į kailį. Reikia manyti, kad Pranas Steponaitis kalėjime buvo sunaikintas.

Aną liepos mėnesį visoje Lietuvoje buvo suimta du tūkstančiai aukštesniųjų valstybės tarnautojų, politinių partijų veikėjų ir visuomeninių organizacijų aktyvo. Per pirmąjį bolševikmetį Lietuvoje į kalėjimus buvo sukišta per dešimtį tūkstančių žmonių. Tą komunistinį terorą nutraukė prasidėjęs rusų-vokiečių karas.

Išrinktasis liaudies seimas nutarė prašyti Staliną, kad Lietuva būtų įjungta į Sovietų Sąjungą. Tą prašymą Kremlius su malonumu priėmė, ir 1940 m. rugpjūčio 23 d. Lietuva buvo inkorporuota į sovietinių respublikų šeimą, kaip keturioliktoji sąjunginė respublika.

Uždaryta visos politinės partijos ir kultūrinės organizacijos. Sustabdyti visi lietuviški laikraščiai ir žurnalai, o jų vietoje pradėjo eiti komunistinis dienraštis "Tiesa", kuriam labai tikėtų pilnai užsitarautas vardas "Melas" ir dar labai suktas. Jaunimui pradėta leisti "Komjaunimo Tiesa", o vietoje "Ūkininko Patarejo" atsirado "Valstiečių Laikraštis".

BOLŠEVIKINĖ ŽEMĖS REFORMA

Įjungus Lietuvą Sovietų Sąjungon, privačios nuosavybės nacionalizacija ir ūkininkų nubuožinimas ėjo pilnu spartumu. Stambesni ūkiai buvo apkrauti nepakeliamomis pyliavomis. Turtingesnieji ūkininkai prievolos stengėsi atlikti, bet jas išpildžius, ūkiai buvo apdėti naujomis grūdų ir mėsos duoklėmis. Tuomet žmonės pamatė, kad ūkius tyčia norima sunaikinti. Visi rankas nuleido ir pasidavė likimo valiai. Ūkininkai, neatlikę valstybei prievolių, buvo teisiami ir išvežami į Pravienskių darbo stovyklą. Mūsų kaimyną Černiauską įskundė jo posūnis Jonas Vanagickas ir teisme liudijo prieš savo motiną ir patėvį, kurie jį buvo išauginę.

Kompartija Lietuvoje paskelbė žemės reformą. Neliečiama žemės norma vienam ūkiui buvo palikta 30 ha. Kas turėjo žemės daugiau, perviršis buvo išdalinta bežemiams ir mažžemiams. Mūsų krašte didelių dvarų jau nebebuvo. Buvo palikti keli pavyzdiniai ūkiai, kurie turėjo po pusantro šimto hektarų. Nepriklausomybės laikais išporceliuotų dvarų centrai turėjo po aštuoniasdešimt hektarų. Tai buvo didžiausi Lietuvos ūkiai.

Žmonės gaunama žeme nesidžiaugė ir ją ėmė nenoriai, nes visi galvojo, kad einant analogijos ke-

liu ir Lietuvos ūkininkai bus suvaryti į kolchozus. Tokiems gandams sklindant, žemės ūkio komisaras agronomas Matas Mickis tas paskalas griežčiausiai užginčijo ir ūkininkus įtikinėjo, kad jie į kolektyvus prievarta nebūsią varomi. Gandų skleidėjams pagrasino sunkiomis bausmėmis. Tai buvo irgi melas. Argi dabar Lietuvoje nėra kolchozų?

Tariamoji žemės reforma pradėta karštingai vykdyti. Po visą kraštą išsiuntinėti matininkai, o jiems pagelbėti buvo mobilizuoti visi mokytojai, nutraukiant jiems vasaros atostogas.

Mes su vyru buvome priskirti prie matininko J. D. Darbą pradėjome Romualdo Macijausko ūkyje, Grybinėje. Senas ir įgudęs matininkas darbą stengėsi atlikti kruopščiai ir tvarkingai. Tiksliai apmatavome ūkio kraštus, ir tas darbas ilgokai užtruko.

Atvažiavo iš Imbrado vykdomojo komiteto bolševikėlis ir pradėjo matininką barti ir jam priekaištauti, kad ilgai ir lėtai dirbama. Priminė, kad tai esą panašu į sabotazą. Matininkas tylėjo.

Ūkininkas R. Macijauskas buvo protingas žmogus. Nors mes jo žemę, iš tėvų paveldėtą, ruošėms sukarchyti ir atimti, bet jis kasdien matininkui ir mums paruošdavo pietus. Per vienus pietus šeimininkas mus pavaišino naminiu alumi, ir matininkas nuo jo gerokai apsinėšė.

Baigiant pietus, vykdomojo komiteto pasiuntinys iš Imbrado atvežė matininkui laišką. Tuojau jis tą laišką atsiplėšė, ilgai skaitė, raukėsi, murmėjo, bet mums nieko nesakė.

Išėjome į laukus. Čia, kur nėra nepatikimų ausų, matininkas ir pradeda:

— Jie man atsiuntė raštą, kad paskubinčiau žemės matavimo darbus. Rašte įsakmiai pabrėžta, kad darbas turi būti atliktas greit ir gerai.

Einame prie kaiminio kapčiaus. Matininkas skalsiai nusispiauna ir vėl šneka:

— Jau daug metų matuojau Lietuvos laukus ir gerai moku savo darbą. Matininko darbas yra sudėtingas, jį reikia dirbti atidžiai ir neskubant. Greit ir gerai matuoti laukus negalima. Jei aš dirbsiu greit, tai bus negerai; o jei dirbsiu gerai, tai bus negreit.

Vyras neša teodolitą, o aš velku retežį. Matininkas eina eina, staiga sustoja, riebiai nusikeikia ir murma:

— Greit ir gerai, greit ir gerai. Ne, aš taip matuoti negalėsiu. Su tais velniais juokų nėra. Už lėtą darbą jie mane gali liaudies priešu palaikyti.

Pagaliau matininkas pasiryžta keisti savo darbo metodus. Vyrui liepia teodolitą nunešti pas šeimininką ir paprašyti virvių. Gautas virves išmatavom, ir dabar jos mums atstoja geriausius matavimo įrankius.

Žemės dalijimo darbas paspartėjo. Kampus matininkas nustatydavo iš akies. Kur virvės nepakakdavo, ten žingsniais pridurdavome, ir dabar vykdomojo komiteto "draugai" mūsų darbu buvo patenkinti. Taip žemės dalijimas vyko visoje Lietuvoje ir per mėnesį buvo įvykdyta žemės reforma. Greit ir gerai.

Bežemiai žeme aprūpinti, bet niekas jiems nedave nei gyvulių, nei žemės dirbimo įrankių, nei pašalpų ar paskolų troboms pasistatyti. Tokiais menkniekiais naujoji valdžia visai nesirūpino, nes kompartija gerai žinojo, kad ateinančiais metais bus vykdoma žemės ūkio kolektyvizacija.

LIETUVOS MOKYTOJŲ INDOKTRINACIJA

1940 m. rugpjūčio mėnesio antroje pusėje kompartija pasišovė suruošti visų Lietuvos mokytojų suvažiavimą. Tam didžiausiam mokytojų susirinkimui vieta parinkta Kauno Kūno Kultūros Rūmų sporto stadione. Suvažiavime turėjo dalyvauti visi mokytojai. Nuo tos prievolos buvo atleidžiami tik ligonys, bet ir pastarieji mokyklų inspektoriams turėjo pristatyti gydytojo išduotą ligos pažymėjimą. Kelionė geležinkeliais veltui.

Keli Imbrado valsčiaus mokytojai iš Noreikių geležinkelio stoties išvykstame į Kauną. Kelias ilgas, bet jau tikrai nemielas. Visas kraštas atrodo prislėgtas ir žmonės su rūpesčiu veiduose. Stotyse nesimato to gyvumo, koks buvo nepriklausomybės ir laisvės laikais.

Pamiškėse ir gojelių pakraščiuose stovyklauja rusų kariuomenės daliniai. Slapstosi, lyg į mūsų pasirušę. Jie žino, kad į mūsų kraštą atėjo neprasyti ir nelaukiami, todėl buvo labai atsargūs. Panašūs vaizdai mus lydi net iki Kauno.

Radviliškyje stovi rusų šarvuočiai ir daug kariuomenės. Traukinyje nuolat maišosi mums svetimi ir nemieji kariai, nors jie tylūs, ramiai laikosi ir su keleiviais nesileidžia į kalbas.

Vidurdienį pasiekiamo Kauną. Apsistojame Žaliojo kalnyje pas mokytojos V. C. gimines, nes viešbučiuose nebuvo vietų ir nesinorėjo maišytis naujajai valdžiai po kojomis. Dabar jau reikia vesti straigės gyvenimą. Taip galvojame ne mes vieni, bet dauguma lietuvių.

Pavakariais nusileidžiame į miestą. Geležinkelio stoties aikštėje vyksta padėkos mitingas, nes vadinamo liaudies seimo išrinkta delegacija iš Maskvos Lietuvai parvežė "Stalino saulę". Aikštė sausakimšai prisigrūdusi žmonių. Dauguma barzdėti, kumpanosiai, atlapomis krūtinėmis ir atraitytomis marškinių rankovėmis. Tai tautinių mažumų atstovai, miesto valkatos, nepagydomi girtuokliai ir viso Kauno padugnės. Matosi ir padoriau apsirengusių žmonių, bet šitie laikosi atokiau nuo stoties, aikštės pakraščiuose. Įsimaišė ir mes į tą minią.

Stoties balkone susirinkusi "saulė" parvežusi delegacija. Kalba J. Paleckis. Protarpiais minia, pertraukdama jo kalbą, baubia ir mauroja. Kartais iškyla šimtai sugniaužtų kumščių ir grūmuoja tariamiems liaudies priešams. Baisiai jau nejauku ir klaiku darosi. Kai siūbuodama minia staugia, tai per visą kūną bėga šiurpuliai, norisi greičiausiai bėgti iš čia. Tai va kas dabar valdys mūsų kraštą!

Greta J. Paleckio stovi poetė Salomėja Neris. Vienplaukė, ant kaklo raudonas šalikas, o pečius apsisupusi raudona skara. Tai į raudonas lankas išklydusi mūsų tautos avėlė. Ir kas galėjo pamanyti, kad akademikė, visada čilbanti lakštutė, Lietuvos jaunimo auklėtoja, švelni Suvalkijos lygumų mergaitė, nueis išdavikės keliais ir su savo kūrinium "Poema apie Staliną" spiaus savo motinai ir visai lietuvių tautai į veidą? Prašydama iš Stalino pavergtai Lietuvai "saulės", pati deklamavo savo sukurta poemą, dėkojo didžiajam tironui už suteiktą lietuviams "laisvą ir sotų" gyvenimą ir purvais adrabstė mūsų tautos garbingą praeitį. Juk jos lūpos tada pasakė:

"Seniau čia kunigaikščiai skraidė
Juodi, kaip smala..."

BUS DAUGIAU.

NUO LONDONO IKI OSAKOS

Buvau aš jūsų saulė --
Kelius nuo vingių saugojau.
Keliavote, lyg tylos upės,
Neiškreiptais keliais...

Jūs mano šviesą matėte --
Su liūnzvakėm neklaidžiojot;
Regejimu nedangstėte
Karstų voratinliais.

Nūn imkit mano dovanas --
Saulėtekis, saulėlydžius.
Tegul jie apšviečia kelionę
Negimusiu kartu!

BE SŪNAUS

Mano lobis
Dvi jūros,
Derlios lygumos,
Tyras dangus --
Milijonai skambiu viverseliu,
Medžių, upių, bangų...

Vientulystej saukiau:

Kam ta lobi paliksiu,
Nepagimdęs sūnaus --
Kam raudos mano mylimos
jūros,
Kam dainuos viversiai,
Upės tvins,
Jūros gaus?

Visos kryžkelės

Vedė į garbę,
Bet likimas siaubus --
Nemačiau sūnų savo veido,
Negirdėjau balse savo balso --
Ir užkeikiau lobius.

AMŽINAS SAPNAS

Su laimėjimo viltim užmigsiu,
Tartum židiny --
Su viena gyva kibirkštim,
Ir sapnuosiu per atšaurią naktį,
Jog liepsnoju
Lietuvai gaisru.

Neturėjau ant galvos vainiko,
Rankoj nelaikiau karališkos
lazdos --
Bergždžios naktys nepagimė
ryto,
Neįsipo gaisrui
Kibirkstėlės pelenuos...

Mano sapną plesys zvarbūs
vėjai,
Kaip iškeltą vėliavą kovos
lauke;
Mano gaisro kibirkštys
Klajos po šaltą amžinatvę,
Kol atgaus galybę
Jūsų širdyse.

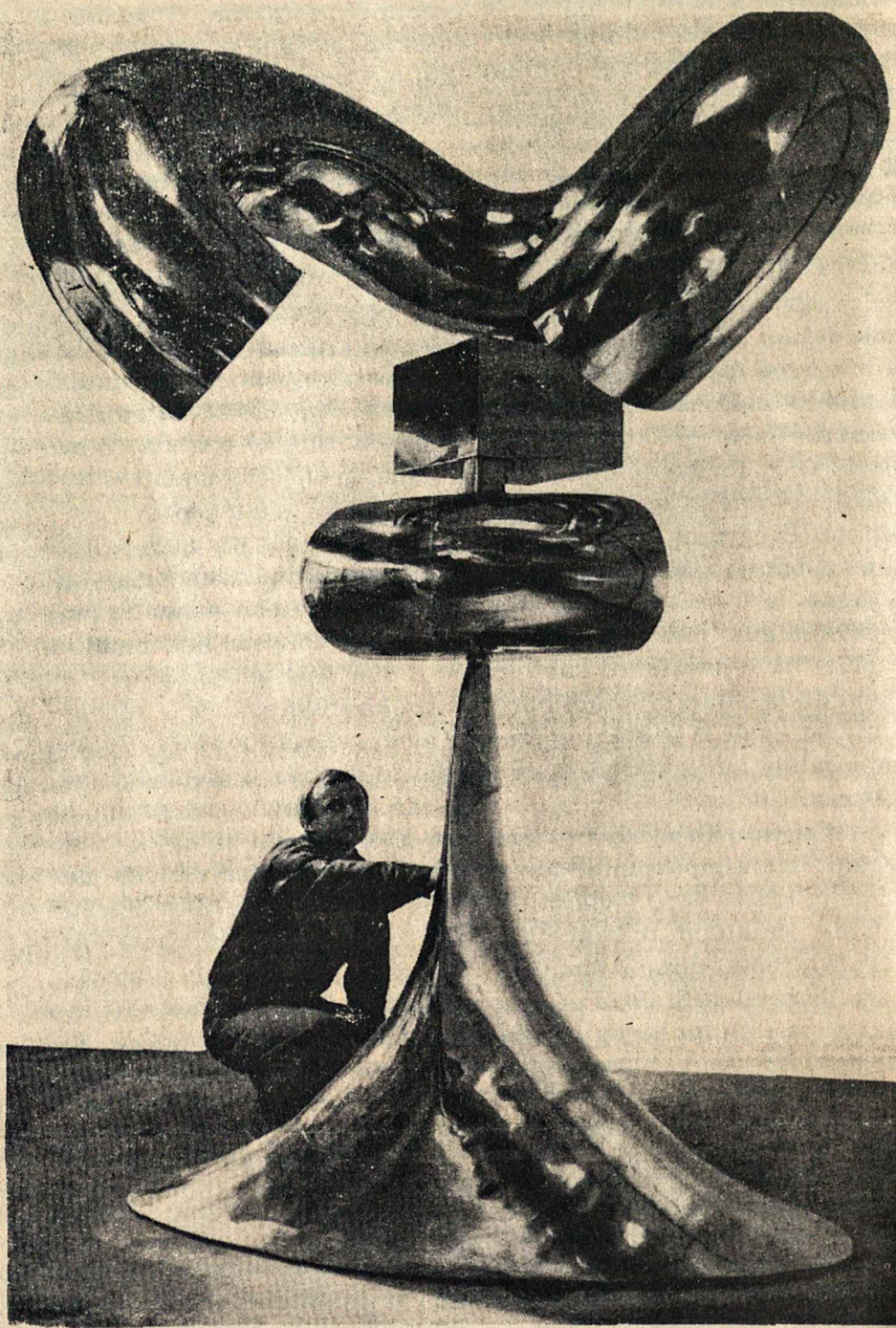
*** **

Pačiame Londono centre, pačiame City, Basinghallo gatvėje, prie pat istoriško Guildhall, stovi naujas pastatas -- Woolgate House. Pastatas, žinoma, kaip pastatas, gal tepastebėtina, kad jis priklauso vienai iš turtingiausių britų finansų bendrovių, vadinamajai Hammersono grupei, kurios sudėty, be kitų, įeina ir žinomas Westminsterio bankas. Tačiau tą Woolgate pastatą išskiria ir dar viena aplinkybė: jį puošia 5 metrų plieno skulptūra, pavadinta „Ritualas“, o tos skulptūros autorius -- Antanas Brazdys.

Akylesnėji šio laikraščio skaitytojai, gal būt, pastebėjo prieš trejetą savaičių tarp kronikos ir visokių pranešimų išspausdintą žinutę, kad spalio 7 d. naująją A. Brazdžio skulptūrą iškilmingai atidengė D. Britanijos kultūros ministrė Jennie Lee. Pats įvykis vis dėlto laikytinas neeiliniu ne tik paties jauno skulptoriaus kūrybiniame kelyje, bet ir pačių Britanijos lietuvių pilkole kasdienybėje.

Maža, tur būt, Londono lietuvių skulpto-

riaus Antano Brazdžio nepažįsta, o pažįstantieji žino, kad jis iš tiesų nėra puošėiva. Apsirengęs jis paprastai, netgi kukliai, o kaklaraiščių jis beveik niekuomet nedėvi. Kai kas net tvirtina, kad tokio apdangalo jis neturi. Tačiau per iškilmingą „Ritualo“ atidengimą Antanas Brazdys kaklaraištį vis dėlto buvo pasirišęs ir ne bet kokį, bet lietuvišką tautišką juostą. Aplamai tai gal ir nėra labai reikšmingas faktas, bet jis savotiškai simbolizuoja šio jauno fridėsimiečio dailininko laikyseną: ji natūraliai lietuviška. Ne pabrėžtinai, demonstratyviai, rėkiančiai, bet natūraliai, nes jo lietuviškumas yra savaime suprantamas, neišdildomas, o todėl nė nepabrėžtinai. Ir tą savo lietuviškumą jis savo vietoje visuomet primena: kalbėdamasis su spaudos žmonėmis, parodų katalogu ir šiose ir kitur. Pagaliau ir su jo „Ritualo“ atidengimu susijusių iškilmių proga Hammersono bendrovės išleistame pranešime spaudai pačioje pirmoje eilutėje buvo įra-

RITUALAS IR JO AUTORIS A. BRAZDYS

BALTŲ KULTŪROS DIENOS
Š. m. lapkričio 20 - 24 d.
Saarbrücken, Saaro krašto
sostinėje, įvyko "Baltų kultūros
dienos", surengtos Baltų
Draugijos Vokietijoje. Tarp
kitų eksponatų buvo išstatyta

lietuvių grafikų kūriniai, bet, savo medžio drožinius išstatė S. Motūzas. Lietuvių vokiečių sekcijos pirmininkas W. Banaitis turėjo pasikalbėjimą su spaudos atstovais, o vokieškasis tos sekcijos pirmininkas

šyta A. Brazdžio lietuviškoji kilmė.

Sitą A. Brazdžio lietuviškumą čia neatsitiktinai iškeliame. Jis šiandieną bene bus pats paveikiausias lietuviškasis ambasadorius šitame krašte. Šita ambasadorystė remiasi ne kokiomis nors diplomatiškomis plonybėmis, memorandumais ar gražbylyste, bet tik tuo paprastu faktų, kad jis yra geras skulptorius ir natūraliai lietuviškas. Jaunųjų iškilniųjų skulptorių tarpe Antanas Brazdys šiame krašte iš tikrųjų pirmiausia.

Prieš keletą mėnesių „The Sunday Times“ laikraštis paskelbė konkursą skulptoriams, jaunesniems kaip 35 m. amžiaus, sukurti projektą Woolgate pastato skulptūrai. Savo laimę bandė net 600 jaunų skulptorių, iš kurių buvo atrinkti keturi geriausi. Laimėjusieji po 350 svarų premiją. Jų tarpe buvo ir Antanas Brazdys, kuriam teko ir pagrindinis laimė -- užsakymas pačiai skulptūrai, jau 5000 svarų vertės. Dabar ši skulptūra ir buvo iškilmingai atidengta.

Savo gimtųjų Vašakėnų netoli Panevėžio Antanas Brazdys beveik nebeprisimena, nes dar priešmokyklinio amžiaus pateko į DP stovyklą Vokietijoje. Vėliau keletą metų gyveno Anglijoje, bet, 17 m. amžiaus sulaukęs, persikėlė į JAV, kur 1961 m. baigė garsiąją Chicago Dailės institutą. Gavęs stipendiją, grįžo į Angliją, kur studijas tęsė ir kartu dėstė Londono Karališkojoje dailės kolegijoje (Royal College of Art). Šiuo metu jis yra vyresnysis dėstytojas Gloucesterio Dailės kolegijoje.

Vadinasi, Antanas Brazdys yra lietuvis ir JAV pilietis, bet savo gyvenvietę vis dėlto pasirinko Londoną. Šis miestas šiuo metu išvirsto ir labai svarbų pasaulinės dailės centrą, ypač skulptūroje, o tai jaunąjį skulptorių, be abejo, ir traukia. Antra vertus, jo žodžiais, „kūrybinė atmosfera čia daug geresnė“, o menininkui toji kūrybinė aplinka visuomet yra svarbus akstinas. Pagaliau ir pati Britanija neliko visiškai abejinga Antano Brazdžio kūrybai, ko, gal būt, negalėtume visiškai rimtai tvirtinti apie Britanijos lietuvių...

D. Britanijos užsienio reikalų ministerijos padalinys Centrinė informacijos valdyba skulptoriui Antanui Brazdžiui davė užsakymą sukurti pagrindinę skulptūrą Britų paviljonui būsimosios pasaulinės parodoje Expo 70, kuri įvyks Osakoje, Japonijoje. Užsakytoji skulptūra stovės centrinėje paviljono vietoje, ant specialios pakylės, bus beveik 8 metrų aukščio, o jos gamyba kaštuos apie 4500 svarų. Užsakymą galutinai patvirtinus, vienas aukštas britų pareigūnas išsitarė: „Ne vienas britų skulptorius savo darbą Expo parodai būtų sukūręs ne tik veltui, bet dar ir primokėjęs. Vien tik dėl prestižo...“

Iš tikrųjų, laikytina tikrai nemenku jaunų skulptorių laimėjimu, kai tokio prestižo užsakymas suteikiamas lietuviui ir JAV piliečiui. O tai vis dėlto akivaizdžiai liudija Antano Brazdžio kūrybinį pajėgumą.

“Europos Lietuvis

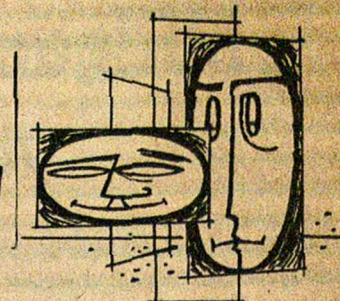
R. E. M.

dr. H. J. Dahmen vadovavo mėninei daliai. Dr. A. Gerutis, Baltų Draugijos centro valdybos vicepirmininkas, laikė viešą paskaitą apie "Tautų apsisprendimą ir baltų tautos". Iškilmingame akte kalbėjo Saaro krašto darbo ministris P. Simonis, kuris globojo visą rengimą.

"Baltų kultūros dienos" susilaukė gyvo atgarsio tiek visuomenėje, tiek spaudoje bei radio. Prie dienų rengimo prisidėjo "Aktion Freier Staatsbürger" kuri propaguoja laisvą tautų apsisprendimą Saaro krašte.

Didžiausias prancūzinės Šveicarijos dienraštis "Gazette de Lausanne" lapkričio an-

KREIVI VEIDRODŽIAI

ATSITIKIMAS

PATS SAVE SUGĖDINO

— Varūnos! Vardynos! — kiekvieno mėnesio paskutinį šeštadienį skamba visa Kužių apylinkė. Didžiulis gandas iš tolo pasitinka vardatėvius ir, kalendamas snapu, šlovina dar bevardį būsimą pilietį. Kapelai trenkiant maršą, jis veda visus į papuoštą mokyklos salę įmetrikuoti. Apylinkės valdžia suteikia mažyliui vardą ir piliečio teises. Kolūkių atstovai sveikina savo narius su šeimos padidėjimu ir, šiam reikšmingam įvykiui atminti, įteikia tėvams dovanėles.

Gandas aplankė ir „Tarybų Lietuvos“ kolūkių mokyklą Kužių apylinkėje. Apšviestas Praskovja ir Fiodoras šeštuju užvadėliu. Dėl vardo daug nesivargino. Dukrelę nutarė vadinti Verutę. Nesutarė tik dėl vardų. Fiodoras, sako, norėjo padaryti kaip daugelis: nuvežti kūdikį į Kužius ir iškilmingai įmetrikuoti. Bet žmona užsispyrė. Darykim, girdi, kaip mūsų senoliai -- krikštykim su dievilium.

Gal būtų buvęs ir Fiodoro viršus, bet šast prisistato Smilgų parapijos dieviskasis ganytojas popas Fiodoras Dorandovas. Davaikėles: jį jau buvo apsvietusios apie Kiseliovy disputą vardinų-krikštyvų klausimu, todėl dvasiškas tėvelis nesnaudė. Juk jo reikalai vis blogėja. Tai viena, tai kita „avele“ pasprunka iš jo bandos. Žmonės jau ir tuokiasi, ir vardynas atšvenčia be bažnyčios ar cerkės palaiminimo. Tai vilnelės taip ir dūka pro šalį... Todėl popas ir bindzinėja paskui avelas, agituodamas už dievilio, t. y. savo reikalus.

— Tu, brangvardi, nesispyriok, — įžengęs vidun kreipėsi Dorandovas į Kiseliovy. — Pirmą paprašyk savo kūdikį dievilio palaiminimo, o veldžia ir taip malonių nepagalėsi.

Ir čia Kiseliovas pradėjo derybas su savo sąžine. Jam labai norėjosi neatsilikti nuo kitų, suruošti iškilmingą vardyną, įmetrikuojant Verutę apylinkėje -- kad per visą kolūkių nuskambėtų. Dar labiau viliojo kolūkių dovana, kurios, krikštydamas vaiką senoviškai, aišku, negausi. Bet, kaip toje patarėje, gaila buvo ženo, gaila ir varškės. Gal ne pro šalį, mąstė Fiodoras, būtų jo dukrai ir viespaties palaima. Todėl nutarė šitaip: pirmą Verutę pakrikštys namuose -- tyliai, kad ir šuo nesulotų, o jau paskui nuves į apylinkę vykstančias iškilmingas vardynas ir kolūkių dovaną atsiims.

Tada ir išnešiojo vaiką po visą apylinkę.

— Krikštijai! Krikštijai!...

Kolūkiečiai stebėjosi: vardynos tik kita sekmadienį, lyg ir per anksti baliavoti. Todėl vienas pastvėrė už pakarpas prabėganį pipirą.

— Sakyk, ką krikštijai.

— Ugi popas Kiseliovy mergytę į ku- bilį tik niurki-niurki. Dabar visi stiklines kilnoja...

O kitą sekmadienį Kužių link keliais ir keletais skubėjo mašinos. Pagal naują tradiciją į vardyną Važiavo ir Kiseliovy su vardatėvais. Fiodoras buvo surūgęs. Jam pasirodė, jog ir gandas pasitkęs kažkaip kreivai baksnoja snapu. Po iškilmingo piliečių teisių suteikimo, apylinkės valdžia perskaitė prisaiką tėvams ir vardatėvams, kuriuos anksčiau kūmais vadinavo, pasveikino juos. Rodėsi, viskas tvarkoje. Fiodoras žiūrėjo, kaip kolūkių pirminkai dalija dovanas ir jau pats buvo betiesias ranką. Tačiau dovanėlės negavo. Tik gandas jam pašnibždojo į ausį:

— Mepyk, Fiodorai. Tave juk dvasiškas ganytojas apdovanojo savo malonėmis...

Fiodoras susigėdo ir smuko pro duris. ŠIAULIŲ rajonas

S. KAI PAS

IS "ŠLUOTOS".

trą pusę paskelbė išsamų straipsnį apie Baltijos valstybių būklę sovietų okupacijoje. Straipsnyje pareikšta gilių

simpatijų baltų tautomis ir pareiškė, kad tos tautos nėra išsižadėjusios vilties vėl atgauti laisvę.

DĖMESIO LIETUVIAI!

Kalėdu ir Naujų Metų proga DIDELIS IŠPARDAVIMAS "LITHUANIANS IN CANADA" leidinio - knygos anglų kalba, papiginta kainą, tik \$5.00. Užsakant raštu prisiųsti money order ar cheques - vardu "LITHUANIANS IN CANADA", 941 Dundas St. W. Toronto, Ont. Vietoje kreiptis pas knygos platinimo atstovus.

Visi lietuviai, rusipirkite sau ar dovanokite šeimos švenčių, mokslo baigimo ir kt. progomis, draugams, Jaunimui, svetimtaučiams, darbiečių viršininkams, mokslo įstaigoms, politikams, kurie turi pažinti lietuvius iš arčiau.

"Lithuanians in Canada" Administracinė Komisija.

MŪSŲ KALBA

KĄ KIEKVIENAS LIETUVIS TURĖTŲ ŽINOTI APIE LIETUVIŲ KALBĄ

Pasklidę po pasaulį, mes nuolat susiduriame su nelietuviais, kurie teiraujasi apie lietuvių kalbos kilmę, jos pobūdį, jos santykius su kitomis (ypač su slavų ir germanų) kalbomis, apie mūsų kalbos svarbą kalbotyroje. Čia mes duosime 15 "punktų", kurie bendrais bruožais atsako į dažniausiai iškeliamus klausimus.

1. Lietuvių kalba yra viena iš daugelio indoeuropiečių kalbų. Kartu su latvių ir jau išmirusiomis prūsų, kuršių, žiemgalių ir sėlių kalbomis lietuvių kalba sudaro baltų kalbų grupę indoeuropiečių kalbų šeimoje. Anksčiau baltų kalbos buvo taip pat vadinamos aiškių kalbomis: tai yra vardas, kurį mūsų kalbininkai Jaunius ir Būga paėmė iš romėnų rašytojo Tacitus raštų (Aestiorum gentes).

2. Indoeuropiečių kalbų šeima sudaro apie 15 pagrindinių kalbų grupių:

1) Tocharų kalba (rytiniame Turkestane, seniai išmirusi).

2) Indo-iranėnų grupė:

a) iranėnai: persų k., pastų k. (Afganistane), kurdų k., osetų k., skitų k. (išmirusi) ir t.t.

b) indai: senųjų indų (sanskritas), pali, naujosios šiaurės Indijos kalbos: hindi, gujarati, bengali ir daug kitų.

3) Armėnų kalba.

4) Trakų kalba (Rumunijos dalyje ligi maždaug Konstantinopolio, išmirusi).

5) Frigų kalba (šiaurės vakarų Turkijoje, išmirusi).

6) Anatolijos kalbos (visos seniai išmirusios, neseniai atrastos įrašuose Turkijoje ir Sirijoje).

7) Hetitų kalba (labai seni įrašai Turkijoje).

8) Graikų kalba.

9) Albanų kalba.

10) Ilyrų kalba (vidurio Europoje, išmirusi).

11) Italikų (romanų) kalbos: oskų, umbrų, lotynų, italų, ispanų, portugalų, prancūzų, rumunų ir kt.

12) Keltų kalbos (likę čia Airijoje, Valijoje, Bretonijos pusiasalyje; kadaise užėmė didžiulius plotus vid. ir pietų-vakarų Europoje).

13) Baltų kalbos: lietuvių, latvių; išmirusios prūsų, kuršių, žiemgalių ir sėlių kalbos.

14) Germanų (teutonų) kalbos: islandiečių, norvegų, danų, švedų, vokiečių, anglų, olandų, frizų ir kt.

15) Slavų kalbos: rusų, gudų, ukrainiečių, lenkų, čekų, slovaku, kašubų, vėndų, bulgarų, slovėnų, serbo-kroatų, makedoniečių kalbos.

Pastaba. Vieni kalbininkai priskaito šių grupių daugiau, kiti mažiau: nėra visiškai vienodos klasifikacijos.

3. Reikia griežtai atmesti teoriją (skelbiamą kai kurių rusų, lenkų, vokiečių ir prancūzų kalbininkų), kad kada nors yra buvusi hendra baltų ir slavų protakalbė. Abi šių dviejų grupių protakalbės išsivystė atskirai ir savarankiškai, tik būdamos kaimynėmis ilgą laiką, turėjo padaryti viena kitai tam tikros įtakos. O daug slavizmių žodžių buvo paskolinti ir perimti į lietuvių kalbą, palyginti, visai neseniai, tik paskutiniaisiais šimtmečiais, ir tai jokios artimesnės giminystės kilmės atžvilgiu neįrodo.

4. Yra nemaža bendrybių tarp baltų ir germanų kalbų. Atrodo, kad pačioje pradžioje, tuojau po išsiskyrimo iš indoeuropiečių protakalbės, germanų ir baltų kalbos buvo daug artimesnės viena kitai, kai tuo tarpu slavai gyveno daug arčiau ir turėjo daugiau bendrybių su indo-iranėnais.

5. Lietuvių kalba turi bendry-

bių ir su senųjų indų kalba (populiariai vadinama sanskritu), bet beveik visos tos bendrybės yra paveldėtos ir išlaikytos iš indoeuropiečių protakalbės. Yra grynas nesupratimas sakyti, kad sanskritas yra beveik lietuvių kalbos motina. Sanskritas yra tik tam tikra prasme "motina" iš jos kilusioms dabartinės kalboms šiaurės Indijoje: hindi, urdu, bengali, gujarati ir t.t. Visoms kitoms indoeuropiečių kalbų grupėms sanskritas yra tik "sesuo".

Maždaug tą patį galima pasakyti ir apie lietuvių kalbos ir lotynų kalbos santykius: panašumai abiejose yra tik paveldėti iš indoeuropiečių protakalbės. O tokie panašumai sakiniai kaip lotynų trys viri jugum trahunt ir lietuvių trys vyrai jungą traukia rodo abiejų šių kalbų didelį konservatyvumą ir archaizumą.

6. Lietuvių kalba yra taip pat daugiau ar mažiau gimininga su visomis aukščiau išvardintomis kalbų grupėmis ir kalbomis. Daugiausia yra gimininga su tomis kalbomis, kurios išlaikė senoviškesnes formas.

7. Mums nėra žinoma, iš kur, ledynams iš Europos pasitraukus, atėjo į Europą indoeuropiečių protėviai. Kai kurie archeologai tvirtina, kad jie atėjo iš pietų, t. y. nuo Viduržemio jūros, kiti galvoja, kad jie atkeliavo iš vidurinės-centrinės Azijos (ne iš Indijos); per Uralo kalnus, maždaug 3000-4000 m. pr. Kr. Kalbininkai, deja, čia nieko tiksliesnio ligi šiol negalėjo pasakyti.

Sunkiai serga mūsų žvaigždėtoji Amerika, pertekusi turtais, narkotikais ir juodąja jėga. Sunkiai serga mūsų miestas, kriminaliniais nusikaltimais pralenkęs visus kitus.

Grudžio pirmą savaitę čia posėdžiavo Tautinė bažnyčių taryba /National Council of Churches/. Šimtai delegatų suvažiavo iš visų JAV vietų. Jie atstovavo įvairias protestantų religines grupes. Jų posėdžiai Cobo Hall rūmuose buvo plačiai aprašinėti ir dramatiškiausi momentai buvo rodomi TV žinių metu. Čia matėme nerovingą banditą, labai jau išgarsintą "manifesto" autorių, kuris priėjęs prie mikrofono pradėjo: "Mano broliai ir sesės /suprask, juodi delegatai/, FBI agentai, baltieji rasistai..." Ne, jo neįsėmė, jo nenušvilpė. Jis keliadesimtą kartą savo "manifestą" paskelbė, visus niekindamas, visiems grūmomas, reikalaujamas milijoninių sumų. Kitas juodas "dvasininkas" /vienas didžiausių kriminalo užtarėjų Detroito/ kandidavo į prezidentus. Kai pralaimėjo prieš baltą moterį, tai vėl šoko plūsti, grūmoti, pranašauti "antikrikščioniškų baltųjų rasistų" galą.

O prieš porą savaičių, pačiame vidurdiene, šviesioje ir judrioje gatvėje, juodų vaikų būrys užpuolė pensininkę senutę. Dėl rankinuko, taigi dėl pinigų. Ant šaligatvio partrenkė mušdami taip įsismagino, kad, nuvežta į ligoninę, senutė už kelių valandų mirė. Kiek toje "pasitūsių vilkų rujo" /taip maždaug rašė spauda/ dalyvių buvo, tiksliai ir dabar nežinoma /keturi, penki, šeši?/, nes visi sugaudyti. Tik juos gaminio ir vieną sučiūpęs policininkas liudijo, jog tie "pasitūsių vilkai" buvę... 10-14 metų vaikai. O senutės turtas rankinuke, dėl kurio ji prarado gyvybę... - penki centai! Ak, žinoma, senutė gi buvo balta ir kai žmogžudžiai bus teisiami /jeigu bus/, tai kandidatai į bažnyčių tarybos prezidentus išeis jų ginti, o baltieji tylės.

Neseniai buvome Toronte. Požeminiu traukiniu atvažiavę, vaikščiojom po vidurmiestį. Gatvės pilnutės žmonių. Linksmų, žvalių, klegančių juokų. Tai buvo popiečio valandos. Tokiu laiku prieš Kalėdas ir Detroito gatvėse nemažos minios, tik kitokiomis išraiškomis vaiduose. Nuvažiavom vėl po dešimtos vakare, kai krautuvės jau buvo uždarytos. Minios dar didesnės. Juokas dar daugiau. Prie puošnesnių vitrinų, kalėdinėms spalvoms ir prekėms išpuošti, net prasiveržti sunku. Detroito tokiu laiku žmonės dingsta net nuo gerai apšviestose Woodward gatvės. Žiūrovų nebelleka nei prie J.L. Hudson's vitrinų. Krautuvės užsidaro, tai baimė sugena visus į mašinas, išgėna į priemiesčius, į savo "tvirtoves", kur daugelis jau turi po kelius automa-

tinus šautuvus. America the beautiful... Demokratijos tvirtovė. Pasaulio saugotoja ir maitintoja...

Lietuvių Fondo Detroito vėjais komitetas buvo prisūdes. Taip geram pusmečiui, net kiek ilgiau. Trys posėdžiai poros mėnesių laike. Ne tik vadovybės persitvarkymas /dėl nesveikatos dr. Pranas Padalis iš pirmininko pareigų pasitraukė, tai jo vieton buvo išrinktas Vytautas Kutkus/ bet ir šis tas konkretesnis užplanuota. Niujorko ir kitų pavyzdžių, bus pabandyta naujus šimtinius kelius vaikes surengus. Banketas įvyks 1970 m. vasario 22 d. Lietuvių namuose. Apie planuojamą programą turėsiu progą čia sekantį kartą parašyti. Lietuvių Fondas, jau peržengęs 600, 000 dolerių sumą, pelno kultūriniais reikalais jau pasikyręs arti šimto tūkstančių, iš detroitiečių irgi virš trisdešimties tūkstančių yra gavęs. Tačiau iki Detroitui numatytos kvotos išpildymo /šimto tūkstančių/ dar yra labai toli. Reikės labai smarkiai pasitempti.

Pereitą kartą čia minėtas LŽS c.v.-bos leidžiamo biuletenio Pranešėjo trečias numeris išėjo laiku, kaip buvo numatytas. Jis jau yra išsiuntinėtas visoms redakcijoms ir spaudos bendradarbiams. Šį kartą dvigubai didesnis negu du pirmieji /16 puslapių/, iliustruotas ne tik nuotraukomis, bet ir keletu įdomių dail. Jadvygos Paukštienės piešinių. Apie turinį nepasakosiu, nes kaip tik norime, kad kiti kolegų pasisakytų. Sulaukę kritikos, komentarų, patarimų, o kartu ir medžiagos, ateity Pranešėją galėtume išleisti ir didesnę ir įdomesnę. Pranešėją redaguoja pirm. Vytautas Alantais.

Lapkričio 21 d. savo darbą parodą Windsor universitete uždaręs, dail. Antanas Tamošaitis buvo pakviestas į Detroitą. Jis lapkričio 23 d. netik sutiko kalbėti apie tautinius drabužius, bet atsivėžė vienos dienos parodai ir kelias dešimtis savo kūrinių. Labai gaila, kad jie buvo išstatyti provizoriškai, menkai apšviestose Dieviškosios Apvaizdos parapijos patalpose. Susidomėjimo vistiek susilaukė labai didelio ir daugelį paveikslų detroitiečiai įsigijo.

Ištisos valandos paskaitoje prelegentas išaiškino tautinių drabužių kilmę ir, kiek galima, nušvietė jų praeitį. Deja, šaltinių esama tik labai miglotų, tik nuo 17-to šimtmečio ir tai tik vokiečių, tautodailės tyrinėtojų, paskelbtų. A. Tamošaitis vaizdžiai nušvietė ir jo paties odisejas po nepriklausomos Lietuvos kaimus, tautinių drabužių kilmės beišskant. Po paskaitos, vėl netoli valandos, rodė tautinių drabužių pavyzdžius skaidrėse. Čia buvo šimtai jo paties

ir kitų darytų spalvotų nuotraukų, o taipgi istorinių škiečių, brėžinių, piešinių.

Neseniai gavau Stratfordo Dramos festivalio programą 1970-siems metams. Jau siūloma ir bilietus iš anksto įsigyti, Kalėdų proga padovanoti.

Kas bus Avon teatre, dar nesakoma. Paskelbta tik visos keturios Festivalio teatro dramų. Štai jos: William Shakespeare'o "Venecijos pirklys" /The Merchant of Venice/; Richard Sheridan'o "Mokykla skandalui" /School for scandal/; Henrik Ibsen'o "Hedda Gabler" ir W. Shakespeare'o "Cymbeline". Abu Shakespeare'o veikalus režisuoja Jean Gascon, Sheridan'o "Mokyklą" - Michael Langham, o Ibsen'o - Peter Gill. Bilietai į geresnes vietas sekančioms metams jau dolerių pakelti /7.50 dol./, bet nuo čia septyniais laiptais nusileidžia iki 1.50 dol. Tik klausimas, kiek tų, po 1.50 dol., bus? Pagaliau, bilietų kaina Stratforde rolės beveik ir nebe. Svarbu juos tik gauti. Jie išperkami 2-3 mėnesius iš anksto. Norite adresą? Prashome:

The Stratford Festival, Stratford, Ontario

O lietuviškoji Čikaga jau ruošiasi Verdi operos "Likimo galios" pastatymui. Choro repeticijos prasidėję. Po N. Metų darbą pradės ir solistai. Spektaklių datos jau nustatytos. Jie bus Marijos aukštesnės m-ls salėje 1970 m. balandžio 18, 19, 25 ir 26. Plačiau čia po N. Metų kas nors parašysime.

O dabar, po nebelankomų kultūrinių pobūvių, po visokių vaidinimų, minėjimų, pasikaitų ir meno parodų, pasilinksminsime. Du N. Metų su tikimais, kaip visada: Dariaus ir Girėno klubas, kartu su L. namų draugija, rengia Lietuvių namuose, o LB apylinkė - Mercy kolegijos salėje. Girėnu, kad ir ten ir ten stalai baigiami išgraižyti. Dabar vyksta tarpusavio /telefoninis/ poniūčių apsišnipinėjimas, kad, Dieve gink, nepasitaikytų dviem ateiti vienoda ar labai panašia suknia... Vyksta draugijos prie stalų sudarinėjimas, reikalaujamas daug išminties, daug jausmo, daug intrigu, susipykimų ir susitaikymų.

Ir ateis tos sužibėjimo, sušviesėjimo, sužydėjimo, dvidešimčia metų pajauėjimo valandos. Ir sugiedosim himnų. Ir išgersime šampaną. Ir pulsime į vienas kito glėbį. Ir su išlaikymu bučiuosime sveiką žmoną /nes jos tokios gražios/. Ir bučiuosime, ir bučiuosime vyras vyrą /nes tokia jau iš maskolių paveldėta "tradicija"/. Ir pradėsime naujus metus skaudančia galva. Bet, didelis čia daiktas... Tegyvuoja Nauji Metai ir tegyvuoja visi sekančieji metai!

Alfonas Nakas

ST. CATHARINES, ONT.

Š. m. lapkričio mėn. 16 d. St. Catharines apylinkės bendruomenė turėjo savo metinį susirinkimą. Po valdybos ir revizijos komisijos pranešimų sekė naujos valdybos rinkimai, į kuriuos išrinkti ir pareigomis pasiskirstę sekančiai: J. Šarapnickas - pirm., A. Šetikas - vice-pirm., P. Polgrimas - sek., P. Dauginas - išd., A. Švažas - narys, S. Šetkus - švietimo ir kultūros vadovas.

Taupyk ir skolinkis

MOKA
5½% už depositus
6% už sėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.
IMA
8% už mortgicijus
8% už asm. paskolas

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą -- 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydįje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta). BUSTINE: Lietuvių Namai -- 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

TORONTO EVANGELIKAI LIETUVIAI, kartu su Čikagos evangelikais, š. m. lapkričio 28 ir 29 d. d. suruošė šeimos šventę Toronte. Šventės programa vyko trijose bažnyčiose, esančiose beveik viena šalia kitos: Išganytojaus, Alhambros ir katalikiškoje - St. Joan of Arc.

Penktadienio vakaras buvo susipažinimo vakaras su menine programa ir vaišėmis. Meninė dalis, vaišės ir šokiai vyko Alhambros salėse. Programa susidėjo iš dainavimų, instrumentalistinės (puikų akordeonistė) ir K. Kaknevičiaus vieno veiksmo komedijos "Molis" vaidinimo. Programą atliko teltinės Toronto ir Čikagos jaunimo pajėgos.

Užsibaigus meninei daliai, svečiai buvo pavaišinti kava ir skaniais kepsniais, o turį noro pasižvalyti, galėjo pasidaryti gretimoje salėje, kur grojo šokių orkestras.

Šeštadienio diena buvo skirta paskaitoms, simpoziumui, aptarimui prarajos tarp jaunimo ir senimo, pamaldom ir banketui.

Paskaitoms, simpoziumui ir banketui naudota St. Joan of Arc bažnyčios salė, tuo tarpu pamaldos buvo laikomos vakare dviejų kunigų, čikagiškio kun. A. Trakio ir torontiškio kun. A. Žilinsko, Išganytojaus bažnyčioje. Pamaldose solo giedoją A. Buntinaitė (Čik.) ir L. Lukšienė (London, Ont.), o duetu "Tėve Mūsų" maldą išpildė čikagiškiai A. Buntinaitė ir L. Gružas. Labai įspūdingą pamokslą pasakė kun. A. Trakis.

Ypatingai įdomios buvo paskaitos ir simpoziumas, kur buvo nagrinėta šių dienų išeivių lietuvių šeimos gyvenimas. Buvo keturios paskaitos.

1. Kun. A. Trakis (Čik.), nagrinėjo lietuvių evangelikų šeimą praityje. Nuosekliai ir įdomiai apžvelgė krikščionybės šviesoje vidinius ir išorinius šeimos santykius žmonijos istorijos raidoje. Prelegentas išvedė, kad šeimos laimė, darnumas ir stiprumas visais laikais glūdi tikėjime Dievu ir kasdieninėje giesmėje ir maldoje.

Referentas yra stiprus evangelijos žinovas. Lietuvninkas senprusių mistikos reiškes. Vykusiai patiekė krikščionybės principus, vydušiškos mistikos ir senprusių tradicijų šėšeliuose.

2. Kun. Kostas Burbulis (Čik.) kalbėjo apie tėvą, kaip šeimos vadovą-galvą, dabartį. Paskaitos mintis vedė prie to, kad šeimoje, kaip tautos ląstelėje, reikalingas autoritetas - vadovas. O juo yra tėvas, kuris turi visus prigimtinius fizinius ir dvasinius privalumus tai funkcijai

atlikti.

Referentas yra šių dienų gyvenimo praktikas. Paskaitoje aiškiai ir tiesiai nusakė, kas šeimų narių santykiams yra naudinga ir kas žalinga.

3. Medicinos gydytoja dr. A. Trakienė (Čik.) nagrinėjo moters vaidmenį šeimoje. Teigė, kad moters vaidmuo šeimoje yra antrasis, tačiau jos rolė yra nepaprastai sunki ir atsakinga. Tėvų santykiai su vaikais turi būti pagrįsti meile ir disciplina, išplaukianti iš meilės.

Paskaitininkė pastabi, dinamiška, greit reaguojanti ir vykusiai interpretuojanti.

4. Ketvirtų metų universiteto studentė Hilda Lorenkaitė (Tor.) svarstė šių dienų jaunulio buityje šeimoje. Suvedė nenormalius šių dienų šeimos santykius į tėvų laiko stoką pažinti ir suprasti savo vaikus. Dėl laiko stokos (abu dirba) tėvai nepajėgia nei vaikų išlaikyti, nei nežino ką jie planuoja, nei ką daro.

Simpoziumo dalyviai, du jaunimo atstovai stud. Zita Juknaitė (Tor.) ir stud. Martynas Trakis (Čik.) ir senimo atstovai, mokytoja Olga Paulikienė (Čik.) ir medicinos gydytojas dr. Jonas Yčas (Tor.) nagrinėjo prarają tarp senimo ir jaunimo. Simpoziumą vedė L. Adomavičius (Tor.) Woburn C. I. mokytoja.

Olga Paulikienė patiekė išsamią ir nuoseklia vaikų ir tėvų santykių analizę.

Zita Juknaitė teigė, kad šių dienų jaunumėnė pastebė moralės trūkumą visuomenėje. Jaunųjų nereikia vertinti iš jų iššorės (plaukų, apsirengimo), bet ieškoti ir suprasti jų vidinę esmę.

M. Trakis nagrinėjo tėvų ir vaikų santykių amplitudę.

Dr. J. Yčas apibūdino kas yra spraga ir vykusiai nurodė eilę veiksmų su pavyzdžiais spragai susidaryti.

Po simpoziumo sekė gyvos ir įdomios diskusijos.

Banketo metu prie garbės stalo sėdėjo kunigai, kvietieji svečiai ir suvažiavimo komiteto nariai. Svečių tarpe, be bendruomenės organų narių, matėsi kun. Gaida, "Tėviškės Žiburių" redaktorius, šeštadieninės mokyklos vedėjas Andriulis su poniu, Toronto apylinkės bendruomenės švietimo komiteto pirm. L. Tamašauskas ir kiti. Banketo pranešėja buvo Irena Šernaitė-Miklejohn.

Suvažiavimą žodžiu sveikino Šv. Jono parapijos klebonas kun. P. Ažubalis, Prisiškimo parapijos vardu - Tėvas Rafaelis, konsulas dr. Žmuidzinas, KanaDOS lietuvių bendruomenės var-

du vice-pirm. St. Kairys ir Toronto apylinkės bendruomenės vardu jos pirm. Laima Švėgždaitė.

Dar suvažiavimą sveikino ir keletą žodžių pasakė Pasaulio lietuvių bendruomenės švietimo komisijos pirm. A. Rinkūnas, dienos metu dalyvavęs paskaitose ir simpoziume, o vakare - pamaldose. Jis sveikino evangelikus už ši gražų ir kilnų užsimojimą nagrinėti tokią aktualią temą. Ypatingai šiais 1969 metais, kurie yra Pasaulio lietuvių bendruomenės paskelbti šeimos metais. Be to, nurodė eilę pavojų, kurie grėsia mūsų šių dienų jaunimui.

Buvo gauta keletas sveikinimų raštu.

Suvažiavimą uždarė kun. A. Žilinskas. Padėjo visiems svečiams, suvažiavimo komitetui ir jos pirm. G. Tarvydienė, programos dalyviams, šeimninkams ir visiems atsilankusiems. Suvažiavime kasdien dalyvavo per 300 asmenų.

Darnus ir darbštus suvažiavimas baigtas Tautos himnu.

la. GEOLOGIJOS MAGISTRĖ JADVYGA RIMŠAITĖ iš Ottawos gruodžio mėn. 6 d. Prisiškimo muzikos studijoje skaitė paskaitą tema "Geologija nuo mėnulio iki žemės gelmių".

Paskaitininkė yra kompetetinga žemės mokslo (geologijos) žinovė. Yra aplankiusi beveik visus šio rutulio kampus, tyrinėjimo ar suvažiavimo tikslu. Paskaiton atsivėžė daug spalvotų skaidrių, aptariamiems objektams pavaizduoti ir paaiškinti.

Paskaitoj palietė žemės plutos ir gelmių sluoksnius ir jų sudėtį. Paaiškino kokie geologijos mokslo šaka nagrinėja juos. Taip pat kokie instrumentai yra naudojami ir kokių būdu nustatomas uolienos amžius.

Paskaitos pabaigoje priėjo prie palyginimo iš mėnulio atsivėžtų uolienų su žemės uolienomis. Tačiau čia pat įspėjo, kad tas darbas dar yra tik pradinėje stadijoje.

Paskaita buvo vaizdi ir įdomi. Jai pasibaigus sekė keletas paklausimų. Dalyvavo apie 40 asmenų, kurie yra dėkingi prelegentei ir akademikų d - jai už surengtą paskaitą.

la. Dr. B. NAUJALIS natūralaus gydymo sveikatos klinika (metus gilesnį gydymo mokslą ir praktiką atlikęs įvairiose ligoninėse) pilnai veikia ir priima pacientus nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., 460 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont., Tel. LE 3-8308.

Beto, kas neįsigijo lietuvių kniborje Dr. Naujalio išleistas knygos - kaip apsisaugoti nuo širdies priepuolio, tai prisitūnus 2 dolerius gausite pastu knygelę "Pažink savo širdį ir padėk jai".

vykti su vaikučiais į Bendruomenės ruošiamą vaikučiams Kalėdų eglutę. B-nės Valdyba

SUDBURY, ONT.

Sudburio apylinkės Lietuvių žvejų medžiotojų sporto klubas "Geležinis Vilkas" valdyba: praneša ir kviečia visus klubo narius, kurie nesumokėjo nario mokesčio už 1969 metus susimokėti iki 1969 gruodžio 31 d. Susimokėti na-

rio mokesį gali pas kiekvieną valdybos narį. Su 1970 sausio 1 dieną, baigiasi senosios valdybos laikas. Kaip galima greičiau po N. Metų, bus šaukiamas visuotinas narių susirinkimas, bus renkama nauja klubo valdyba.

Nesumokėję nario mokesčio iki 1970 sausio mėn. 1 d., automatiškai nustoja nario teisių. Negali nei rinkti nei kandidatuoti į naują valdybą.

Klubo Valdyba

JIB VARTODAMAS NEBOSI NEI PLIKAS, NEI ZILAS

vartojo 16 savaičių

pusę metų

vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, suaiško plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą. MŪSŲ RIMAS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncijų butelis - \$5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

JIB Laboratorija, 2498 Dougall Ave, Windsor, 12. Ont.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,600,000.00

MOKAME UŽ:	
Depozitus	5%
Sėrus	5.5%
Už vienu metų indėlius	8%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

1970

Naujų Metų Sutikimas

RENGIAMAS JAUNIMO CENTRO SALĖJE, 48 Dundurn Street N.

Pradžia 8 val. vakaro.

Geras orkestras, gėrimai ir šilti užkandžiai.

KVIEČIAME VISUS.

LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

K.L.B-nės Hamiltono Apylinkės
Valdyba.

VIETOJ KALĖDINIŲ KORTELIŲ

Šiemet kalėdinių kortelių jie niekam nesilunčia, o tam išleidžiamus pinigus jie aukoja kilniam tėvynės laisvinimo reikalui. Tautos Fondo skyrus yragavęs iš Natalijos ir Vaclovo Navickų 10 dol., Onos ir Juozo Stankų 10 dol., Marijos ir Kazio Kvedarų 5 dol., Alidos ir Vinco Kežinaičių 5 dol. ir Eugenijos Gugienės 5 dol. Tautos Fondas dėkoja už gautas aukas ir su savo aukotojais linkivisiems nuotaikingu šv. Kalėdų ir sekmingų N. Metų.

Tautos F. v-ba

ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIO- TOJŲ ŽINIOS

Medžiotojų ir žūklautojų klubas gruodžio mėn. 20 d. Grand House viešbučio antro aukšto salėje ruošia "laimės ratą". Pradžia 7 val. vakaro. Mėgėjai kviečiami dalyvauti ir Kalėdom laimėti kalakutą.

1970 m. sausio mėn. 24 d. Zuikių baliaus programai išpildyti kviečiamas Clevelando vyrų orkestras. Tautiečiai kviečiami minėti datą rezervuoti Zuikių balio koncertui.

Ilgametis klubo ir valdybos narys A. Šimkevičius namų apšildymo biznį pardavė ir išsikėlė į Sault St. Marry. Ten jis nusipirko Lock City Hotel. Linkime sėkmės. Valdyba.

Mire Juozas Seniūnas, kuris buvo kilęs iš Lekečių vlsč. Šakių ap.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ — sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas at rado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams įvykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti papalio bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite viso vaistinės - pinigai bus grąžinti be jokių mokesčių.

MONTREAL

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS
ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
BANGA 1410, 10:00 VALANDA VAKARO
TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
601 St. John Road TEL. 695-3883
"OINTE CLAIRE, QUE.
(M. RUTKAUSKO)
• Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
• Taip pat patarnavimas gazolinu, olvu, padangomis ir kt.
• Tikrai keliolika minučių iš Montrealo greitkelio Nr.40 arba Nr. 20. Atvažiuok neapsiriksime!

LaSalle Radio Taxi SKAMBINKITE.
Savininkas Alfonsas Viskantas. iš visų vietų LaSalleje.
TEL. 366-8300
SPECIALIOS KAINOS:
• Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuviams.
• I tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.
-- visas 24 valandas.

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL: garažo 366-0500
namu - 366-4203
TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. G. DESROCHERS.
(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus palatus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.
Tel. 768-6679.
Savininkai: A. Kersys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.
Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, karpetus, soppas ir visą kitą namų apyvoką.
Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN
coin 6ième Ave., LaSalle
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų remai. Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

KELEIVIS
536 Broadway,
So. Boston, Mass.
02127 USA.
Atsaku, esate girdeje, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-
sius metus. Jį vieną giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pastikėjimą.
Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.
Jau galima gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SEJA
Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktorius Gražvydas Lazauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

Ottawa, Ont.

Metinis apylinkės narių susirinkimas įvykęs šių metų lapkričio mėn. 2 dieną neįsprendė pagrindinio klausimo - neišrinko naujos apylinkės v-bos - , kurį atidėjo kitam susirinkimui.

Kalėdų Eglutės sueigą ruošia Šeštadieninės Mokyklos Tėvų Komitetas. Sueigio numatyta šių metų gruodžio 21 dieną. Prieš sueigą 12 val. įvyks pamaldos Katedros žemutinėje koplyčioje, kurias atlaikys kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas. Sueigos metų programą išpildys mūsų Šeštadieninė Mokykla.

Metinio susirinkimo metu buvo pagerbti abu Šeštadieninės Mokyklos mokytojai: vedėjas V. Balsas ir mokytoja A. Paškevičienė, įteikiant jiems P. L. B-nės Švietimo Tarybos diplomus, kaip padėkos ženklą už kelerių metų darbą lietuviškoje mokykloje už Lietuvos ribų. Diplomus įteikė Apyl. V-bos Vicepirmininkė dr. J. Rimšaitė.

Kalėdinių sveikinių vietoje Lietuvių Fondui per vietos igaliotinį A. Paškevičių aukojo šie asmenys:

p.p. Kubiliai, Vilčinskai, Palilioniai /Kingston/, Fidleriai /Deep River/, Jurkai, Dauniai, Ramūnai, Valiuliai, Rimšaitė, Jurėnas, Fidimienė, Buivydai ir Paškevičiai.

Viso gauta \$94.00. Pinigai bus įnešti L. Fondan padidinant bendrąjį Ottawos lietuvių vardu įnašą, kuris šiuo metu yra \$800.00

Lietuvių Fondas, skirstydamas pereinamąjį metų palūkanas, parėmė mūsų Šeštadieninę Mokyklą \$100.00, kurie per vietos igaliotinį yra gauti ir įteikti Mokyklos Tėvų Komitetui.

Albinas Vilniškis.

LONDON, ONT.

BENDROS KŪČIOS šiemet Londone įvyks gruodžio mėn. 24 d. 8 val. vakare parapijos salėje. Norintieji dalyvauti prašome kuo skubiau užsirašyti pas Katalikų Moterų draugijos valdybos narys. Per Kūčias galvojama duoti ir mažą, tai dienai tinkamą, programėlę.

B. A.

Pirmoje eilėje laimėjusioje dovaną (iš kairės) J. Vanagas, J. Račinskis, H. Petrauskienė, B. Kirstukas, K. Martinėnas ir P. Bukauskas. Antroje eilėje Komisija.

PASISEKĖS "NIDOS" VAKARAS

Montrealio Lietuvių žvejojų-medžiotojų "Nidos" klubo valdybos suruoštas sezono uždarymo vakaras-balis lapkričio mėn. 29 d., D. L. K. Vytautoklubo salėje, praėjo gražiai ir pasisekusiai.

Nauja įdomi programa su traukė gražių skaičių dalyvių klubo narių ir svečių.

Visą vakaro programą sumaniai pravedė A. Mylė ir klubo valdybos pirmininkas B. Kirstukas, kuris trumpu atidaru žodžiu pasveikino visus atvykusius. Vakaro programoje buvo suvaidinta linksma vieno veiksmo komedija "Pupulis ir Kukulis", kurią pasigėrėtinai atliko V. Sušinskis, A. Žiukas ir Br. Bagdžiūnas. Vaidinimas publikos buvo priimtas linksmai.

Naujoviškai ir įdomiai dekoruota salė/atliko J. Račinskis/dvelkė savotiškumu.

Gera šeimininkų paruošta vakarienė iš stirnienos ir žuvies patiekalų atrodo patenkinamo visų skonį.

Naujai įvesta naujovė - taurių įteikimas daugiausiai aktyvumu pasirodžiusiems klubo nariams, atkreipė visų dalyvių dėmesį. Pagal sudarytą taurių paskirstymo komisijos sprendimą, už sezono laikotarpį sužvejotas didžiausias žuvis taures gavo šie "Nidos" klubo žvejai: už didžiausią ly-

deką ir dorę 2 taures gavo J. Vanagas; už basą Ig. Petrauskas; už sturdžien P. Vileniškis; už muskį K. Martinėnas ir už didžiausią upėtakį - J. Račinskis.

Už medžiojimą taures laimėjo: už 2 elnius dail. R. Bukauskas, o už stirną Br. Kirstukas.

Paskirstymo komisija buvo sudaryta iš pirm. E. Augono, K. Kiaušo, St. Reuto ir A. Kalvaličio.

Turtingoje vakaro loterijoje kiekvienas turėjo progos išbandyti savo laimę. Vertingiausias fantą - automobilio nuosavybę, kurį paaugojo Highland Auto Body dirbtuvės savininkai V. Sušinskis ir J. Zavy - laimėjo Kazys Lukošius. Loteriją tvarkė Ag. Mylė, o jam talkininkavo J. Jukonienė, A. Urbonavičienė, K. Buzaitė ir L. Grinkutė.

Vyriausia šeimininkė buvo M. Kasperavičienė. Jai talkininkavo p. Lapenaitienė, O. Mylienė, J. Jurjonienė ir M. Šiaučiuolienė. Prie stalų aptarnavimo dirbo M. Grinkuvienė, A. Urbonavičienė, V. Buzienė, K. Buzaitė ir L. Urbonavičiūtė.

Prie bilietų pardavimo dirbo J. Dalmantas, prie kontrolės - J. Zavy ir S. Pocauskas. Klubo valdyba visiems talkininkams, bet kuo prisidėjusiems, nuoširdžiai dėkoja.

J. Š.

JOE'S BUTCHER & GROCERY LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209

1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q.

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUEBEC
TEL. 366-7818

- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION
- DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriaus

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8771.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTŲNOS

SUKAKTUVES MAŽAMECIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

T. Laurinaitis

A.B.C. SIUNTINIŲ AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. VI 4-9098

DĖMESIO!

ABC kviečia visus klientus agentūron apsilankyti asmeniškai, nes vietoje bus lengviau paaiškinti naujuosius maito mokesčius. Už maisto siuntinius maitas lieka tas pats.

A.B.C.

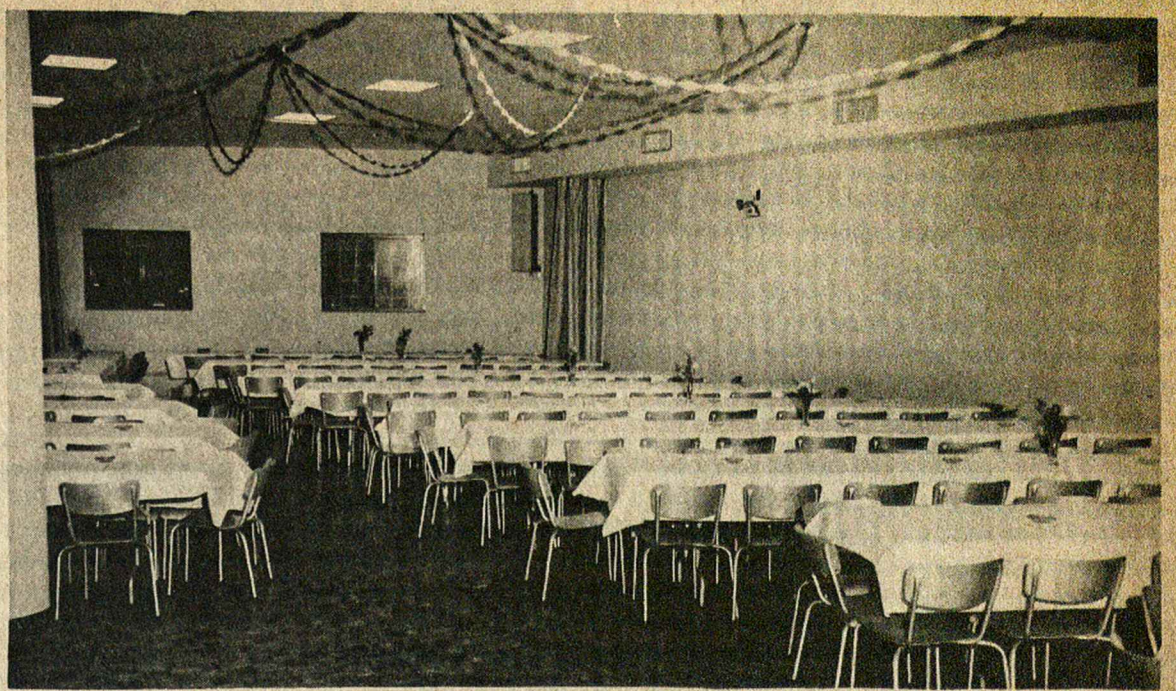
D.L.K. Vytauto Klubo didžiojoje salėje yra rengiamas **NAUJŲJŲ 1970 METŲ SUTIKIMAS**

BALIAUS PRADŽIA gruodžio 31 d. (trečiadienį) 8 val. 30 min. vakaro.

Bus šilta ir gerai paruošta vakarienė su gėrimais. Gros geras orkestras.

Įėjimas \$5.00. Bilietus galima gauti iš anksto arba prie įėjimo.

Klubo Valdyba.

NAUJAS KLB MONTREALIO APYLINKĖS SEIMELIO PREZIDIUMAS, susirinkęs pirmajam posėdžiui, gruodžio mėn. 11 d. pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirmininkas - Pranas RUDINSKAS, vice-pirm. ir narys ryšiams su kitataučiais bei informacijai - Vaclovas ŽIŽYS, sekretorius - Petras ADAMONIS ir iždintikas - Juozas ŠIAUČIULIS. Jaunimo ir pareigūnų komisija sudaryta iš Juozo AUGAIČIO, Edvardo BARISOS, Lilės GEDVILAITĖS ir Algimanto MAŽEIKOS. Šalpos Fondo ir Vasario 16-tos gimnazijos remti įgaliotiniu paskirtas Pranas DIKAITIS. Įgaliotiniai: švietimo - Algis KLIČIUS ir Tautos Fondo - Augustinas KALVAITIS, prezidiumo prašomi, sutiko šias pareigas tęsti dar vienai kadencijai.

Posėdžio metu buvo svarstomi skubiausi prezidiumo uždaviniai ir aptartinai sumanymai ateitį.

Pirmuoju uždaviniu yra Vasario 16-tos Dienos minėjimas. Pranešame datą - vasario mėn. 15 d., sekmadienį ir vietą - COLLEGE MARGUERITE BOURGEOYS, 4873 Westmount Ave., Westmount, Que. Minėjimo programa bus paskelbta vėliau.

Išsekusio izdo papildymui ir užsimotų planų pilnesniam įgyvendinimui, prezidiumas yra pasiryžęs atgaivinti solidarumo mokesčio rinkimą. Tuo pačiu tikslu bus kreipiamasi į lietuvišką bendruomenę ir Vasario 16-tos Dienos minėjimo metu, kuriame bus paruošti aukų lapai; suteikiant aukotojui progą, pagal jo paties pasirinkimą, skirstyti savo auką bendruomenei ir Tautos Fondui. Šiuo būdu, tikimasi išvengti dažnai susidarantį deficitą, kadangi, pagal ankstyvesnį paprotį, visos minėjimo metu surinktos, au-

kos būdavo persiunčiamos Tautos Fondui, neatsižvelgiant į rengėjų turėtą pelną ar nuostolį.

Prezidiumo Informacija

"GINTARO" IŠVYKA

"Gintaras" sėkmingai pasirodė Toronte "Birbynės" metiniame koncerte š. m. gruodžio mėn. 7 d. /Platesnis aprašymas tilps vėliau/. Būtų gera, kad ateityje rengėjai atsižvelgtų į atvykstančių kelių sąlygas ir jei jau neįmanoma koncertą surengti šeštadienį, sekmadienį jį turėtų pramatyti pakankamai anksti.

Tenka paminėti, kad gintariečiai pasiekė namus tik 4-4.30 val. ryto! Visu kelių juos lydėjo šlaidriba ir šalantis lietus.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

• Naujų Metų sutikimui parapijos salėje, bilietai jau platinami.

• Kalėdų naktį, bernelių mišios bus 12 val. nakties. Mišių laike giedos sol. G. Čepauskienė.

• Kalėdų dieną mišios yra laikomos 9, 10 ir 11 val. ryte.

• Parapijos choras jau iš anksto ruošiasi Kalėdų Nakties mišioms ir ta proga giedos kalėdines giesmes.

• Užpereiname sekmadienį, parapijiečiai suaukojo 193 dol.

Suvalkietis.

• Verdunietė Andrijauskienė - Matulevičienė buvo išvažiavusi į New Yorką aplankyti savo sūnų Edvardą, kuris užbaigęs aukštąjį mokslo dirba chemijos srityje.

• A. ir F. Jurgutavičiai iš Rowdon, P. Q. ir lasaliečiai J. ir P. Mileriai ir M. Leknickienė išvyko ilgesniam laikui į Floridą. S. Yespelskis išvykęs ankščiau.

MONTREALIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETO ŽINIOS

Kiekvienais metais Kalėdų švenčių proga vaikučiai su nekantrumu laukia Kalėdų Senelio. Tokia proga šiais metais bus šv. Kazimiero Parapijos salėje š. m. gruodžio mėn. 21 d., sekmadienį, 3 val. 30 min. p.p. Kalėdų Senelis apdovanos visus - didesnius ir mažesnius vaikučius - mokyklos mokinius ir jos dar nepradėjusius lankyti. Tad tėveliai yra prašomi atvežti vaikučius ir patys Eglutėje dalyvauti. Lituanistinės mokyklos mokiniai išpildys įdomią programą.

Kad vaišės visiems būtų malonios, mokinių mamytės ir visos ponios prašomos iškepti pyragaičių. Stipresnius užkandžius vaikams pasirūpins Tėvų Komitetas. Visoms ponioms iš anksto dėkojame.

Visiems yra žinoma, kad nuo pereinamųjų metų lituanistinė mokykla turi nuomotis patalpas iš Mokyklų Komisijos ir apsimokėti visas su mokymu susijusias išlaidas. Mokinių tėvai apsidėjo mokesčiu, kuris šių metų pradžioje dar reikėjo pakelti. Nors ir pakeltas mokeskis, tačiau toli gražu negali padengti visų išlaidų. Komitetas kreipiasi į visas lietuviškas organizacijas prašydamas paramos. Gražų pavyzdį jau yra parodę abi Parapijos ir K. L. B. Montrealio Apylinkės Valdyba.

Labai dažnai ne tik organizacijos, bet ir pavieniai tautiečiai yra atėję į pagalbą. Kiekviena auka yra labai brangi. Ypač čia tenka suminėti Montrealio menininkų dovanas - meno darbus. Daug darbo valandų jie tiems dar-

KALĖDŲ

EGLUTĖ

Š. m. gruodžio mėn. 21 d. sekmadienį 3:30 val. p.p.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE

įvyksta "Kalėdų Eglutė".

*** **

Programoje mokinių pasirodymai, Kalėdų Senis, vaišės ir kitos įdomybės.

*** **

Visi yra nuosirdžiai kviečiami dalyvauti kalėdiškoje eglutėje.

Įėjimas: suaugusiems \$1.00, vaikams - 50 centų.

Tėvų Komitetas.

bams yra paskyrę. Prašome ir kitus tautiečius savo auka mokyklos nepamiršti.

Gi tėvelius labai prašome kiek galint greičiau prisijusti jums paskirtą mokesį, nes neatidėliojant išlaidų apmokėjimui reikia pinigų.

Mokykloje mokslas šeštadieniais prasideda lygiai 9 val. ryto. Tai reiškia, kad visi mokiniai tuo laiku turi būti savo klasėse. Yra nusiskundimų, kad kai kurie mokiniai nuolat pavėluoja. Tai trukdo kitus mokinius ir mokytojus. Taipgi sutrumpina mokymo laiką, nes patalpos yra išnuomos nuo 9 val. ryto iki 12 val.

Labai prašome tėvelius vai-

kus atvežti laiku ir keletą minučių prieš devintą valandą: netrukdydysime kitų ir turėsime daugiau laiko mokymui.

MONTREALIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ DĖMESIUI

Gruodžio 20 d. 9 val. ryto,

iki 12 val., visi parengiamojo, I-mo - VI-to sk. mokiniai renkasi į šv. Kazimiero parapijos salę Kalėdų eglutės repeticijai. Vyresniųjų sk. mokiniai, VII, VIII ir IX, renkasi į mokyklą įprasta tvarka.

Gruodžio mėn. 21 d. 3.30 val. p.p. šv. Kazimiero parapijos salėje rengiama Kalėdų eglutė. Programos dalyviai, pareng. I-mo - VI-to sk. imtinai, į salę renkasi 2.30 val. p.p. Mokyklos vedėja

NL SPAUDOS BALIUS įvyks 1970 m. vasario mėn. 7 d.

• Sekantis ir paskutinis šių metų NL numeris išeis prieš pat Kalėdas ir norintieji sveikinimus patalpinti skambinkite telefonu. NL.

JAUNIMO SUSIPAŽINIMO VAKARAS ŠEŠTADIENĮ

gruodžio mėn. 27 d. 8 val. vak. Lietuvių Klubo didžiojoje salėje rengiamas Montrealio lietuvių ko jaunimo susipažinimo vakaras - šokiai. Veiks baras tik su minkštais gėrimais. Prašome atvykti visą jaunimą, bet ne jaunesnius 16 m. amž.

Rengimo komitetas.

• Susirgę: Skripka J., Grimaia A., Spaičienė S., Kisieliene ir Bruziena O.

• Speciali 1 valandos kalėdinė programa per L. Stankevičiaus radijo valandėlę įvyks gruodžio 25-tąją nuo 12 iki 1 val. pietų metu.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemont Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOJE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(C.)

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS TEL: 931-3275.

SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. André),
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. Catherine Street W.
Room 600

Tel: 866-8235, namu 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.

Tel. 932-6662; namu 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

6396-Bannantyne Verdun, Montreal

• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remdeliuoju
• Vasaros laike saugojimas
(Storage)
Tel. 767-6183

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

Nuo 1970 m. sausio mėn. 1 d.

įvedamos naujos

ČEKIŲ KREDITO

paskolos iš einamųjų sąskaitų "LITO" čekius rašantiems nariams.

Tos paskolos bus dvigubai pigesnės, kaip "Chargex ar Bancard" kreditas.

*** **

Teiraukis "Lite".

Kalėdų ir N. Metų savaitgaliais "Litas" abiejose skyriuose bus uždarytas trečiadienio vakarą - gruodžio 24 ir 31 d.d. ir ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį. Sekmadienį (gruodžio 28 d. ir sausio 4 d.) Aušros Vartų skyriuje veiks normaliai.

• Vietoje Kalėdinių sveikinimų "Baltijai" paaukojo Bronius Staškevičius \$5.00.

Pr. R.

ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.
TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIS S-tas 5.0%
ŠĖRUS (numatyta) 5.5%
TAUPOMASIS s-tas 6.5%
TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%
TERM.IND. 3 " 7.75%

Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINIS iš 9%
ČEKIŲ KREDITO iš 9%
NEKILN. TURTO iš 9%
įskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienį. Vakaraus - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaraus - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120

6695 - 35th Avenue, Montreal, 409.

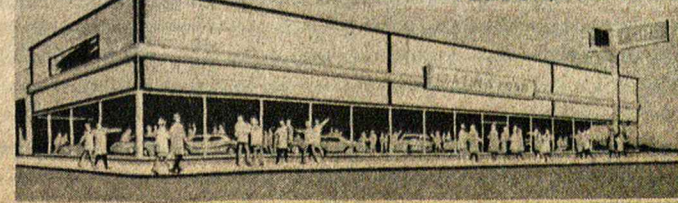
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 727-3120
Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMU: 271-5758

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited

TEL. 769-8831

4475 BANNANTYNE AVE.
VERDUN, QUE.

USED CARS

1 year guarantee

Kreipkitės į

LEO GURECKAS

Sales Manager's Assistant

Keating Ford Lietuvis atstovas

769-8831.

Tel: namu 366-2548

